❑ *«Шчодрасць» беларускіх мытнікаў абярнулася для дзяржавы стратай трыльёнаў рублёў.*

1-я стар.

❑ *Затрыманы «тэрарыст», які пагражаў узарваць Дом урада ў Мінску.*

1-я стар.

❑ *Сотні чалавек гінуць на беларускіх прадпрыемствах штогод з-за дрэнна арганізаваных умоў працы.*

2-я стар.

ЗВЯЗДА

13 верасня 1996 г. серада, № 226 (23029)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РОЗГАЛАС

ЦЭНЫ

У Беларусі зрушылі з месца цэны на нафту і нафтапрадукты

З 10 верасня ў Беларусі ў сярэднім на 14 працэнтаў узняліся цэны на нафту і нафтапрадукты.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік упраўлення эканомікі і фінансаў канцэрна «Белнафтапрадукт» Анатоль Філінаў, гэтая мера была выклікана працэсамі індэксацыі цэн і зніжэннем абменнага курса беларускага рубля ў адносінах да долара ЗША.

Як вядома, апошні раз цэны на нафту і нафтапрадукты мяняліся ў краіне 1 лютага бягучага года (калі была ўстаноўлена цана адной тоны нафты ў памеры 80 долараў) і 17 красавіка (тады была праведзена індэксацыя на 5,2 працэнта). У выніку паступовага падзення курса беларускага рубля кошт адной тоны нафты ўсталявалася па стану на 10 верасня ў памеры 66,5 долара ЗША, у той час як свабодная яе цана ўжо дасягала 92—94 долараў. Праведзенае павышэнне «вярнула» нафце колішнюю цану ў валютным вымярэнні — 80 «зялёных» за адну тону. Зразумела, затое істотна змянілася цана ў беларускіх «зайчыках».

Як паведаміў Анатоль Васільевіч, на сённяшні дзень у выніку павышэння цэн на нафту на аўтазаправачных станцыях (АЗС) склаліся наступныя фіксаваныя (для інвалідаў, хуткай дапамогі, міліцыі) цэны: за літр аўтамабільнага бензіну маркі А-76 — 2900 рублёў, АІ-92 — 3100 рублёў, за адзін літр дызельнага паліва — 2200 рублёў. Зразумела, для астатніх пакупнікоў цэны на паліва на АЗС іншыя. Напрыклад, сталічная аўтазаправачная станцыя № 2 на вуліцы Брылеўскай прапаноўвае адзін літр бензіну маркі АІ-98 па цане 6700 рублёў, АІ-92 — 4500 рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Доўг Беларусі за энерганосьбіты зніжаецца марудна

Як стала вядома БелаПАН, па стану на 29 жніўня гэтага года доўг Беларусі за расійскі газ склаў 5 трлн. 510 млрд. 981 млн. беларускіх рублёў (на 4 ліпеня 1996 г. — 5 трлн. 246 млрд. 210 млн. руб.). За расійскі мазут Беларусь павінна 238 млрд. 310 млн. рублёў (на 4 ліпеня — 208 млрд. 198 млн. руб.).

Доўг Беларусі за электраэнергію Расіі складае 60 млрд. 849 млн. рублёў (на 4 ліпеня 1996 г. — 121 млрд. 438 млн.) і Літве — 24 млрд. 927 млн. рублёў (на 4 ліпеня — 23 млрд. 635 млн. руб.). Усесаюзнай знешнегандлёвай фірме «Энергія» запазычанасць Беларусі складае 275 млрд. 665 млн. рублёў (на 4 ліпеня 1996 г. — 264 млрд. 602 млн. руб.).

Яўген ГРУБІЧ, БелаПАН.

Ходзяць чуткі, што...

...у Мінску не хапае пасажырскага транспарту

Напэўна многія мінчане, ды і госці сталіцы заўважылі, што апошнімі днямі ў горадзе нібыта стала больш цесна, чым звычайна, у грамадскім транспарце. Нават у метро ў далёка не «пікавы» час людзей столькі, як у прыгараднай электрычцы падчас дачнага сезона. Ці не паменела ў Мінску маршрутаў грамадскага транспарту?

Як адказалі на гэтае пытанне ў Вытворчым упраўленні транспарту і сувязі Мінгарвыканкома, ніякага скарачэння колькасці маршрутаў пасажырскага транспарту апошнім часам у горадзе не было. Наогул, такія меры з той ці іншай нагоды прымаліся апошні раз яшчэ вясной. На сённяшні дзень у Мінску дзейнічаюць 128 аўтобусных пасажырскіх маршрутаў, 57 тралейбусных і 10 — трамвайных. Наплыў людзей у грамадскім транспарце апошнім часам, на думку спецыялістаў упраўлення, тлумачыцца, хутчэй за ўсё, масавым выхадам грамадзян з летніх водпускаў. Безумоўна, не абышлося тут і без «выбрыкаў» састарэлага парка машын, чые «капрызы» ў выглядзе шматлікіх паломак ужо добра вядомы гараджанам.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Да ведама дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Чарговае пленарнае пасяджэнне Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання адбудзецца 17 верасня 1996 года ў 16 гадзін у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у Доме ўрада.

Камень, які гаворыць: «Прабачце...»

Год назад, 12 верасня 1995 года, усю Беларусь узрушыла паведамленне аб трагедыі, якая здарылася каля горада Бяроза на Брэстчыне: збіты паветраны шар з двума грамадзянамі ЗША. Загінулі паветраплавальнікі Джон Сцюарт Джэрвіс і Алан Бернард Дрэнкел. Беларусь, якая толькі пачала набываць міжнародны аўтарытэт як незалежная дзяржава, апынулася ў непрыемным становішчы.

Падобна, што сумная «слава» свайго горада жыхарам Бярозы і дагэтуль вярэдзіць душу. У гадавіну здарэння на месцы, дзе загінулі людзі, некалькі гараджан пахавалі рэшткі карзіны і шара, якія яшчэ там засталіся. На насыпе замацавалі вялікі камень, дзе бронзай свецяцца крыжык, дата і надпіс: «Прабачце...» Ля гэтага помніка, што стаіць у ляску ля дачнага пасёлка паблізу вёскі Круглае, ужо з'явіліся кветкі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

СПЕЦЫЯЛЬНА ДЛЯ «ЗВЯЗДЫ»

«Чорны кот», які пагражаў узарваць Дом урада, затрыманы

Як паведамляла «Звязда», 10 верасня каля сцен будынка Дома ўрада была знойдзена запіска з папярэджаннем пра быццам бы закладзеную ў Доме ўрада бомбу вялікай магутнасці. «Добразычлівец» падпісаўся псеўданімам «Чорны кот».

Праведзеныя мерапрыемствы па пошуку выбуховага ўстройства вынікаў не далі. І вось сенсацыйнае паведамленне: «Чорны кот» злоўлены. Затрыманы падчас спробы падкласці зноў на тое ж месца (правае крыло варот) чарговае паведамленне. Як ужо потым сказаў нашаму карэспандэнту начальнік Галоўнага ўпраўлення аховы пры Прэзідэнце РБ Міхаіл Цесавец, пад кіраўніцтвам якога вяліся пошукі бомбы, «бамбіста» чакалі і вельмі спадзяваліся, што ён зноў заявіць аб сабе. Так і атрымалася. Ім аказаўся жыхар горада Мінска, 1963 г. нараджэння, А. Львуцін. Пры сабе ён меў яшчэ адну запіску, а з дакументаў — пасведчанне інваліда І групы. Са слоў маці грамадзяніна Львуціна, яе сын стаіць на ўліку ў псіханеўралагічным дыспансеры і неаднаразова праходзіў лячэнне ў псіхіятрычнай бальніцы. Калі карэспандэнт нашай газеты прыехаў у Маскоўскі РАУС, яго ўвагу прыцягнула незвычайная для такой установы колькасць людзей у белых халатах. Як потым высветлілася, гэта былі ўрачы псіхіятрычнай клінікі, што а палове пятай гадзіны вечара і забралі грамадзяніна Львуціна ў псіхіятрычную бальніцу «Навінкі». Па словах супрацоўнікаў райаддзела, узяць якія б там ні было паказанні ў гэтага чалавека немагчыма. Не ўдалося атрымаць з яго вуснаў і звязных тлумачэнняў тэксту другой запіскі.

Сяргей ПРОТАС.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ у камерцыйных банках на 12 верасня 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША Купля	Долар ЗША Продаж	Нямецкая марка Купля	Нямецкая марка Продаж	Расійскі рубель Купля	Расійскі рубель Продаж	Тэлефоны
ФК «Вераніка» (за расійскія рублі)	18200 5420	18400 5500	12000	12400	3.30	3.40	53-15-04
Гал. упр. НБ па Мінску і Мінскай вобл. з улікам дылінг. прэміі	18000		11900		3.20		26-64-41
Ф-л 0104 АКБ «Мінскі транзітны банк» з улікам дыл. прэміі	17900	18400	11800	12200	3.20	3.35	372-825
Ф-л № 3 «Гарант» АСКБ «Тэхнабанк»*	18000 5410	18414 5500	12100	12372	3.30	3.42	331-917
АКБ «Аб'яднаны капітал»	18000	18500	11900	12300	3.15	3.30	394-092
СКБ «Тэхнабанк» з улікам дыл. прэміі	18100	18600	12150	12375	3.22	3.46	342-242
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	14550		9678.71		2.71		
Цэнтрабанк Расіі	6361		3578.29		100 бел. р. 29.70		

Інфармацыя прадастаўлена агенцтвам Граўцова.

АДКРЫТЫ СПЕЦЫЯЛЬНЫ РАХУНАК

Па даручэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі адкрыты спецыяльны рахунак у Міністэрстве фінансаў для падтрымкі правядзення 7 лістапада 1996 г. рэспубліканскага рэферэндуму па ўсенароднаму прыняццю новай рэдакцыі Канстытуцыі.

Як паведаміла Галоўнае ўпраўленне грамадска-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі Прэзідэнта, гэта рашэнне Аляксандра Лукашэнкі абумоўлена шматлікімі зваротамі грамадзян, прадпрыемстваў, арганізацый і камерцыйных структур з просьбай добраахвотнай грамадскай падтрымкі правядзення ўсенароднага рэферэндуму.

На спецыяльны рахунак «Рэферэндум-96» ужо выказалі жаданне пералічыць пэўныя сродкі акцыянернае таварыства «Мінскі маргарынавы завод», калгасы «Перамога» і «Крутагор'е» Крычаўскага і Дзяржынскага раёнаў, Рэспубліканскі грамадскі фонд садзейнічання рэформам, закрытае акцыянернае таварыства «Кантагруп» і іншыя.

Аляксандр Лукашэнка даў распараджэнне стварыць грамадскую камісію па кантролю і праверцы выкарыстання грамадскіх сродкаў. Работа камісіі будзе мець выключна адкрыты характар. Прэзідэнт запатрабаваў, каб прынцып сумленнай і шчырай добраахвотнай падтрымкі рэферэндуму захоўваўся ўсюды. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што пералічваць сродкі могуць толькі тыя вытворчыя і працоўныя калектывы, якія працуюць з прыбыткам, без затрымак у выплаце зарплаты.

Аляксандр Лукашэнка зноў падкрэсліў, што ўсенародны рэферэндум 7 лістапада гэтага года пройдзе без затрат хоць бы аднаго рубля з дзяржаўнага бюджэту.

Нумар спецыяльнага рахунку «Рэферэндум-96» Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь у Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь 3780900000007, код банка № 042, код плацяжу № 09000. Тэлефон для даведак: (0172) 222-33-22

БЕЛТА.

КАМПАНІЯ «МАКДОНАЛЬДС» ВЕРЫЦЬ У НАШУ СВЕТЛУЮ БУДУЧЫНЮ І МАЕ НАМЕР «ПРАПІСАЦЦА» Ў БЕЛАРУСІ НАДОЎГА

Прэзідэнт рэспублікі Аляксандр Лукашэнка прыняў 12 верасня прэзідэнта кампаніі «Макдональдс» у Цэнтральнай Еўропе Андрэаса Хакера і прадстаўнікоў замежнага прадпрыемства «Рэстараны Макдональдса» ў Беларусі.

«Гэта, відаць, добры знак, калі вядучыя і вельмі багатыя фірмы прыходзяць і гатовы працаваць на нашым рынку», — сказаў, ацэньваючы ўклад кампаніі ў эканоміку краіны, кіраўнік дзяржавы. Сёння міжнародная карпарацыя «Макдональдс» мае амаль дваццаць тысяч рэстаранаў, размешчаных практычна на ўсіх кантынентах.

Наша рэспубліка — сотая краіна ў свеце, жыхары якой змогуць паспытаць фірменны гамбургер. І гэта не выпадкова. Як паведаміла карэспандэнту БЕЛТА дырэктар названага замежнага прадпрыемства пані Карэн Бішап, каб вызначыць уладальніка парадкавага нумара 100, праводзіўся спецыяльны тэндэр, у якім прымалі ўдзел Украіна, Балгарыя, Індыя. Але выйграла яго Беларусь як дзяржава, размешчаная ў самым цэнтры Еўропы.

Згодна з праектам, ужо ў пачатку снежня ў Мінску пачнуць работу адразу тры рэстараны. У перспектыве, разлічанай на пяць гадоў, прадугледжваецца будаўніцтва 60 аналагічных пунктаў хуткага харчавання. Наступная «высадка» «Макдональдса» намечана ў Брэсце і Гомелі. Па ўсёй рэспубліцы раскінецца сетка рэстаранаў, што дасць магчымасць стварыць новыя рабочыя месцы і выгадныя кантракты для многіх прадпрыемстваў сферы паслуг.

Разам з гэтым эканамічна выгадным для рэспублікі праектам — на сённяшні дзень кампанія ўклала ў яго каля 9 мільёнаў долараў — плануецца і шэраг дабрачынных акцый. У прыватнасці, адзначыла Карэн Бішап, прадугледжваецца выдзеліць некалькі мільёнаў долараў на лячэнне і аздараўленне хворых дзяцей. Акрамя таго, для вучняў мінскіх школ, размешчаных у раёне макдональдскіх пунктаў хуткага абслугоўвання, на працягу месяца будуць арганізаваны бясплатныя снеданні.

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

НА ПАРАЛІМПІЙСКІХ ГУЛЬНЯХ У АТЛАНЦЕ НАШЫ СПАРТСМЕНЫ ЯШЧЭ РАЗ ДАКАЗАЛІ, ШТО НЕАДОЛЬНЫХ БАР'ЕРАЎ НЕ БЫВАЕ

Непахісную сілу духу, мужнасць і мэтанакіраванасць прадэманстравала нацыянальная зборная каманда Беларусі на Паралімпійскіх гульнях у Атланце. Трынаццаць узнагарод прывезлі нашы спартсмены-інваліды з ЗША: тры залатыя, тры сярэбраныя і сем бронзавых медалёў.

— Вы дастойна прадставілі Радзіму на сусветных гульнях у Атланце. За гэта вам вялікі дзякуй! Беларусь ганарыцца вашым спартыўным майстэрствам, і ведайце: дзяржава ў даўгу перад вамі, — сказаў 12 верасня на сустрэчы з удзельнікамі паралімпійскіх гульняў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка. — Аднак цяпер становішча зменіцца. Я абяцаю вам, што спартсменам-інвалідам будуць створаны максімальныя ўмовы для таго, каб яны ні ў чым не адчувалі сябе ўшчэмленымі і каб на чарговых гульнях у Сіднэі наша каманда была ўдвая больш прадстаўнічай.

Але не ўсё бязвоблачна ў жыцці спарстменаў-інвалідаў. Часта ім не хапае простага чалавечага разумення і спагады, не кажучы ўжо аб жыццёвых цяжкасцях. Прэзідэнт уважліва выслухаў іх просьбы і пажаданні. Ён абяцаў сваё садзейнічанне ў вырашэнні бытавых і жыллёвых праблем паралімпійцаў, разам з імі парадаваўся стварэнню ў рэспубліцы асобай арганізацыі — Паралімпійскага камітэта. Кіраўнік дзяржавы выказаў упэўненасць, што сваімі спартыўнымі перамогамі і асабістай мужнасцю яны будуць садзейнічаць умацаванню маральнага духу маладых людзей, якія па волі лёсу апынуліся ў цяжкіх жыццёвых умовах, і заклічуць іх на спартыўныя пляцоўкі, каб весці незалежны, нармальны спосаб жыцця.

Завяршаючы сустрэчу, Аляксандр Лукашэнка ад усяго сэрца пажадаў паралімпійцам здароўя і новых спартыўных дасягненняў.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

Адным сказам

● Колькасць мужчын і жанчын, якім у верасні-кастрычніку прадастаўлены **бясплатны праезд** на прыгарадным чыгуначным транспарце, складае **каля 2,5 мільёна чалавек.**

● Нядаўна праведзеныя **даследаванні сведчаць** аб тым, што спажыванне вады з залішнім утрыманнем хлору ў 1,5—2 разы павялічваюць **рызыку захворвання ракам.**

● У тавараабароце Беларусі ўстойліва **расце ўдзельная вага неарганізаванага рынку**: так, у 1995 годзе яна склала 17,2 працэнта, а за сем месяцаў бягучага — 21,6 працэнта.

● **Стратнасць** чыгуначных мясцовых пасажырскіх перавозак за сем месяцаў бягучага года склала **131,5 мільярда рублёў,** прыгарадных — **397 мільярдаў.**

● За сем месяцаў бягучага года **ў спісе даўжнікоў** па зарплаце **адсутнічаюць** такія інстытуты, як банкі, апараты органаў дзяржаўнага і гаспадарчага кіравання, судовыя і юрыдычныя ўстановы.

● Да канца гэтага года ў сталіцы рэспублікі павінна быць **прыватызавана 80 працэнтаў** аб'ектаў камунальнай уласнасці.

● Аўстралійскія вучоныя зрабілі **адкрыццё,** якое можа зрабіць рэвалюцыю **ў лячэнні рака і СНІДу:** знойдзены вучонымі фермент знішчае ў арганізме хворага адміраючыя клеткі, што дазволіць адмовіцца ад такіх метадаў, як радыяцыйнае апраменьванне і хіміятэрапія.

● Стыхійнае бедства, ад якога ў пачатку жніўня пацярпеў Лельчыцкі раён, нанесла **ўрон,** памер якога **ацэньваецца ў 178 мільярдаў рублёў.**.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Мытня дае «дабро» і... перагінае палку?

Шчодрасць мытнікаў часам абарочваецца трыльённымі сумамі неспагнаных плацяжоў у бюджэт

У папярэднім нумары «Звязды» мы пачалі гаворку аб выніках праверкі Кантрольнай палатай Беларусі мытных органаў, аб якіх ішла размова на пасяджэнні Савета Кантрольнай палаты ў сераду. Пры ўсёй павазе да нялёгкай працы нашых мытнікаў, якіх на кожным кроку спрабуюць падмануць (каму ж даспадобы ў поўнай меры плаціць пошліны?), на жаль, трэба канстатаваць, што яны даволі часта трапляюць на «вуду» зацікаўленых у гэтым суб'ектаў. Ці то прафесіяналізму ім не хапае, ці то абыякавасць падводзіць. Іншыя тлумачэнні гэтаму шукаць неяк і не хочацца.

Як бы там ні было, але менавіта дзякуючы хібам, якія часам дапускаюць мытнікі, бюджэт рэспублікі не папаўняецца даволі значнымі сумамі даходаў. І хоць фактаў, якія сведчаць аб гэтым, на савеце Кантрольнай палаты прыводзілася шмат, мы аддадзім перавагу найбольш яскравым.

У мінулым годзе, напрыклад, калгас «Маяк» Магілёўскага раёна «надуў» бюджэт на 158.038.750 рублёў мытнай пошліны. Што для гэтага спатрэбілася, дык гэта толькі выкарыстаць бескантрольнасць з боку Магілёўскай мытні. У 1995 годзе калгас завёз з Польшчы, Ірландыі і Нарвегіі 154,7 тоны свежамарожанай скумбрыі і селядцоў агульным коштам 1095,1 мільёна рублёў і ў грузавых мытных дэкларацыях заявіў рэжым актыўнага ўдасканальвання. І парушыў яго, рэалізаваўшы 147,5 тоны рыбы на тэрыторыі рэспублікі, не заплаціўшы пры гэтым мытнай пошліны.

Дарэчы, з не меншым поспехам дзейнічалі і некаторыя замежныя інвестары, якія выкарыстоўвалі Закон «Аб замежных інвестыцыях на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» у сваіх мэтах. Згодна з ім, маёмасць, сыравіна і матэрыялы, якія ўвозяцца замежным удзельнікам для фарміравання статутнага фонду прадпрыемства з замежнымі інвестыцыямі, вызваляюцца ад уплаты мытнай пошліны. Для выкрутлівага розуму знайшлося поле дзейнасці: з'явіліся інвестары, якія заяўлялі вялізныя сумы статутных фондаў ствараемых імі прадпрыемстваў, увозілі хадавыя тавары пад выглядам папаўнення статутнага фонду, але рэалізоўвалі іх у парушэнне заяўленага мытнага рэжыму без унясення ў бюджэт значных сум мытнай пошліны і іншых падаткаў. Заўважым: на гэтым некаторыя з іх інвестыцыйную дзейнасць у рэспубліцы і заканчвалі.

Толькі некалькі прыкладаў. Замежнае прадпрыемства «Ард-Плюс». У якасці ўкладу ў статутны фонд нямецкі інвестар заявіў легкавыя аўтамабілі, былыя ў карыстанні, на агульную суму 240 тысяч долараў. Нягледзячы на тое, што мытны кошт першай партыі ўвезеных аўтамабіляў быў яўна заніжаны, сума льгот па мытнай пошліне склала амаль 118 мільёнаў рублёў. Грошыкі, як кажуць, «плакалі».

А вось замежнае прадпрыемства «Дакота Файнэншнл» наогул знікла пасля ўдала праведзенай аперацыі. У мінулым годзе прадпрыемства ўвезла з Польшчы і Чэхіі, зноў-такі быццам бы для фарміравання статутнага фонду, офісную мэблі агульным коштам каля 120 тысяч долараў і спыніла сваю легальную фінансава-гаспадарчую дзейнасць. Дзе яно знаходзіцца зараз — невядома.

Мільярды рублёў дзяржава страціла на гарэлцы: суб'екты гаспадарання куплялі за СКВ гарэлку і іншыя спіртныя напоі ў вытворцаў, афармлялі мытныя дэкларацыі ў рэжыме экспартнай пастаўкі (што вызваляла іх ад уплаты акцызаў), але ў парушэнне гэтага не вывозілі іх за межы тэрыторыі мытнага саюза, ухіляючыся тым самым ад унясення ў бюджэт краіны значных сум акцызаў. Забягаючы наперад скажу, што ні адна юрыдычная ці фізічная асоба так і не была па стану на 1 чэрвеня прыцягнута мытнымі органамі да адказнасці.

Каб адчуць усю грандыёзнасць «гарэлачнага махлярства», звернемся да вынікаў праверкі таго ж Полацкага вінзавода. Ім у верасні—снежні 1995 года было адгружана на Украіну і Малдову больш чым 129 тысяч бутэлек «Рускай» гарэлкі на звыш 80 тысяч USD, правоз якіх праз прыгранічныя мытныя пункты не пацверджаны. З атрыманых Полацкай мытняй адказаў ад калег з Украіны і Малдовы ўстаноўлена, што многія фірмы, у адрас якіх адпраўляліся вінна-гарэлачныя вырабы Полацкага вінзавода, не існуюць ці дагавораў на набыццё гурэлкі не заключалі.

Такое ж становішча выяўлена і ў Гродзенскай вобласці, дзе непацверджаны вываз за межы рэспублікі звыш 1,5 млн. літраў алкагольных вырабаў і каля 99 мільёнаў штук цыгарэт агульным коштам звыш 2,3 млн. долараў. Прынамсі, сума недаўнесеных у бюджэт акцызаў толькі па гарэлцы склала каля 27 мільярдаў рублёў.

І, бадай, самы буйны пралік, які ўдалося «раскапаць» кантралёрам палаты, датычыцца адтэрміноўкі па мытных плацяжах, прадастаўленай дзяржаўнаму гандлёва-экспазіцыйнаму прадпрыемству «Гандальэкспа», умовы якой парушалі патрабаванні ўказа Прэзідэнта Беларусі.

Не паглыбляючыся ў дробязі, адзначым толькі, што на 7 мая гэтага года сума неспагнаных мытных плацяжоў па грузах, увезеных «Гандальэкспа» на тэрыторыю Беларусі за час прадастаўленай адтэрміноўкі і аформленых толькі на Полацкай мытні, склала 3051,06 млрд. рублёў, што дасягае агульнай сумы ўсіх мытных даходаў, атрыманых мытнымі органамі на працягу 1995 года і пералічаных у дзяржаўны бюджэт. Што і казаць, шчодрасць па нашым часе проста незвычайная. Праўда, уласныя кішэні шчодрых мытнікаў у дадзеным выпадку не пацярпелі. А вось «кішэня» краіны, магчымасці якой, на жаль, як мы ўжо пераканаліся, не бязмежныя, пацярпела. Аднак, відаць, хтосьці гэтага не ўсведамляе. Мала прыемнага і ў тым, што звычка пастаянна вучыцца на сваіх памылках глыбока ўкараняецца ў галовы беларусаў.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Падыходы да вырашэння чарнобыльскіх праблем будуць зменены

«Чарнобыльскае пытанне — напалову палітычная праблема», — заявіў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ў час свайго рабочага візіту на Беларускі цэментны завод. Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, падыходы да ліквідацыі вынікаў катастрофы ў бліжэйшы час будуць зменены.

Тэрыторыя Касцюковіцкага раёна моцна забруджана. На палі, прыгодныя для земляробства, сельскагаспадарчая тэхніка штодзённа выязджае за дзесяткі кіламетраў. Транспартныя расходы «з'ядаюць» увесь прыбытак, які вяскоўцы атрымліваюць ад рэалізацыі гатовай прадукцыі. Прэзідэнт рэкамендаваў мясцовым уладам засяліць усе чыстыя землі, стварыць малыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы, своеасаблівыя філіялы калгасаў. У рэжыме жорсткай эканоміі павінны весціся і будаўнічыя работы. За кошт рэспубліканскага бюджэту будуць узводзіцца невялікія машынна-трактарныя двары і жывёлагадоўчыя фермы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што працэс вяртання людзей у чарнобыльскую зону на абжытыя месцы пачаўся ўжо стыхійна. Задача дзяржавы — праявіць клопаты аб здароўі і быце перасяленцаў.

Уладзіслаў ПЛАТУН, БЕЛТА.

Сямён Шарэцкі выступае за хутчэйшае ўступленне Беларусі ў Савет Еўропы

Старшыня Вярхоўнага Савета рэспублікі Сямён Шарэцкі вечарам 11 верасня правёў сустрэчу з дэлегацыяй Еўрапейскага дэмакратычнага саюза — аб'яднання еўрапейскіх палітычных партый кансерватыўна-ліберальнай арыентацыі.

Паводле слоў Сямёна Шарэцкага, нягледзячы на складанасці, беларускія парламентары зробяць усё магчымае, каб рэспубліка была прынята ў Савет Еўропы. Разам з тым ён папрасіў прадстаўнікоў Еўрапейскага дэмакратычнага саюза пасадзейнічаць працэсу хутчэйшага ўступлення Беларусі ў гэту аўтарытэтную міжнародную арганізацыю. Калі б рэспубліка была членам Савета Еўропы, падкрэсліў спікер, гэты статус абавязваў бы яе прытрымлівацца прынцыпаў і законаў, якія там склаліся.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛТА.

Кіраўнікі спецслужбаў краін СНД сустрэліся ў Віскулях

12 верасня ў Віскулях пачала работу IV Нарада кіраўнікоў органаў бяспекі і спецслужбаў краін СНД.

У гісторыю яна ўвойдзе як Мінская, па аналогіі з Маскоўскай, Тбіліскай і Душанбінскай. Неабходнасць інтэграцыі спецслужбаў выклікана аб'яднаннем намаганняў у барацьбе з арганізаванай злачыннасцю, тэрарызмам, наркабізнесам, кантрабандай ядзерных кампанентаў. Кожная з папярэдніх сустрэч унесла свой уклад у абмеркаванне пытання аб каардынацыі сумесных дзеянняў, павышэнні іх эфектыўнасці і аператыўнага прыняцця рашэнняў. У гэтых мэтах трэба будзе стварыць Савет кіраўнікоў органаў бяспекі і спецслужбаў. Парадак дня прадугледжвае абмеркаванне вынікаў работы па далейшаму разгортванню абаненцкіх звёнаў Аб'яднанага банка даных, неабходнасць якога каментарыяў не патрабуе.

У сваім прывітанні членам дэлегацый старшыня КДБ Беларусі Уладзімір Мацкевіч адзначыў: «Нам прыемны факт правядзення гэтай нарады ў нашай рэспубліцы, паколькі ўсямернае развіццё СНД знаходзіцца ў сферы прыярытэтных інтарэсаў Беларусі. Мы, прадстаўнікі органаў бяспекі і спецыяльных службаў, павінны аб'яднаць свае намаганні для таго, каб паспрабаваць стварыць такія ўмовы для развіцця нашых краін, у якіх не знайшлі б месца ні разгул злачыннасці, ні міжнацыянальныя спрэчкі».

У гэтым і заключаецца галоўнае прызначэнне спецслужбаў, а рэчаіснасць сённяшняга дня настойліва патрабуе сумесных намаганняў для забеспячэння спрыяльных умоў эканамічнага і палітычнага інтэгравання краін Садружнасці.

Падпісанне дасягнутых пагадненняў намечана на 13 верасня.

БЕЛТА.

Абрамовіч заклікае Ганчара да нейтралітэту

З нагоды абрання Віктара Ганчара на пасаду старшыні Цэнтрвыбаркома карэспандэнт «Звязды» папрасіў выказацца яго папярэдніка, а цяпер намесніка кіраўніка прэзідэнцкай Адміністрацыі Аляксандра АБРАМОВІЧА.

— Аляксандр Міхайлавіч, як вы ацэньваеце факт назначэння Віктара Ганчара, якімі вы бачыце перспектывы ягонай працы?

— Нармальна ацэньваю. Назначэнне на гэтую пасаду адносіцца да кампетэнцыі Вярхоўнага Савета. Я толькі магу, з аднаго боку — павіншаваць Віктара Іосіфавіча, з другога — паспачуваць, бо работа старшыні Цэнтрвыбаркома вельмі няпростая, яна патрабуе не толькі кваліфікацыі, але і ўмення шукаць пункты сутыкнення з тымі структурамі, якія могуць найбольш поўна і эфектыўна забяспечваць выкананне дзеючага заканадаўства. Сам, адзін, нічога не зробіш, трэба ўзаемадзейнічаць з выканаўчымі органамі, мясцовымі Саветамі. Таму, хто назначаецца на такую пасаду і мае намер працаваць з поўнай аддачай, проста не пазайздросціш...

— Аляксандр Міхайлавіч, а з пункту гледжання прадстаўніка выканаўчай улады вы давяраеце Ганчару як спецыялісту?

— Такіх фактаў, якія падштурхоўвалі б да гэтага, не было. Але зразумела, што Віктар Іосіфавіч быў дэпутатам, а дэпутат — з'ява палітычная, ён выказвае дакладны палітычны інтарэс. Гэты інтарэс час ад часу ўступаў у супярэчнасць з інтарэсамі іншых палітычных сіл, што натуральна і нармальна. Тут усё залежыць ад таго, як далей будуць развівацца падзеі і якім чынам будзе праведзена ім пэўная палітычная лінія. Тут ужо патрэбна не лінія палітычнага інтарэсу, а лінія нейтралітэту.

— Такім чынам, вы заклікаеце В. Ганчара да нейтралітэту?

— Так. Як мінімум.

— Вы з ім ужо размаўлялі пасля яго назначэння? Аб чым?

— Мы ўдакладнялі пэўныя пытанні. Мы ведаем, што адначасова назначаны выбары і рэферэндум. Тут ёсць істотная розніца ў тым, што камісіі па рэферэндуму ўтвараюць Саветы, а па выбарах — утвораны раней выканкомамі. Мы высвятлялі, як можна гэта спалучыць, і тут нашы погляды супалі, што трэба ініцыіраваць у Вярхоўным Савеце пытанне аб тым, каб сумясціць гэтыя камісіі, бо не могуць жа на ўчастку сядзець па дзве камісіі.

Інтэрв'ю правёў Валер КАЛІНОЎСКІ.

Беларускія палітыкі пра зварот С. Шарэцкага

На гэтым тыдні газета «Народная воля» апублікавала Зварот да народа Беларусі Старшыні Вярхоўнага Савета Сямёна Шарэцкага пад загалоўкам: «Людзі, будзьце пільнымі! У рэспубліцы запахла фашызмам!» У гэтай публікацыі Сямён Шарэцкі прама заяўляе аб схільнасці Аляксандра Лукашэнкі да дыктатуры, і зазначае, што прапанаваны Прэзідэнтам праект Канстытуцыі з'яўляецца прававой асновай для такога вось дзяржаўнага ўладкавання. Публікацыя насычана многімі непрыемнымі для Аляксандра Лукашэнкі і яго акружэння ацэнкамі, фактамі, разважаннямі. Карэспандэнт «Звязды» папрасіў пракаменціраваць гэтую публікацыю некалькіх вядомых палітыкаў як з боку Вярхоўнага Савета, так і з боку прэзідэнцкай адміністрацыі.

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Васіль НОВІКАЎ:

— Я нармальна ацэньваю гэты артыкул, мы працуем з Сямёнам Георгіевічам разам і я падтрымліваю яго. Гэта яго асабісты зварот як кіраўніка заканадаўчай галіны ўлады.

— Ці не лічыце вы, што абвінавачанні ў фашызме ўсё ж празмерныя?

— Я не думаю, што гэта нейкае перабольшанне дзеля эфекту. Гэта асабістая справа аўтара, як падаваць матэрыял, якім быць эмацыянальнаму зараду і г. д. У мяне крыху іншы стыль, у яго вось такі. Я не мяркую, што з гэтай нагоды трэба крычаць аб канцы свету, як спрабуюць падаць. Проста чалавек занепакоены.

— Як вы думаеце, чаму Сямён Георгіевіч звярнуўся ў «Народную волю», а не ў якую-небудзь іншую газету?

— Уся справа ў тым, што ў афіцыйныя СМІ звяртацца бескарысна. Я напісаў ужо чацвёртую просьбу на імя кіраўніка Белдзяржтэлерадыёкампаніі аб прадастаўленні тэлеэфіру для двух намеснікаў Старшыні Вярхоўнага Савета і члена Прэзідыума. Калі ў панядзелак я прасіў эфір, адмовілі, а вечарам на БТ Дудзінаў «практыкаваўся» на тэму С. Шарэцкага, у аўторак экранам уладарыў Прэзідэнт, у сераду выступаў М. Карпіевіч, які нічога не заказваў... А я ўсё звяртаюся да Г. Кісяля, але гэта сходзіць як у пясок, ніякай рэакцыі. А што датычыць дзяржаўных газет, то пазаўчора я падпісаў праект Канстытуцыі ад фракцый камуністаў і аграрыяў і выступленне С. Калякіна з яго абгрунтаваннем, але пакуль яго не друкуюць. Таму натуральна, што звяртанне ў дзяржаўныя СМІ стала бескарысным — дзейнічае інфармацыйная блакада вакол Вярхоўнага Савета.

— Скажыце, а якая рэакцыя вакол гэтага артыкула ў парламенцкіх колах?

— Наколькі я размаўляў з дэпутатамі, яны яго чыталі і адабраюць, няма ніякага нагнятання страсцей. Я не схільны тут да драматызацыі, адбываецца тое, чаго дабіваліся доўгія гады: дэмакратыя і плюралізм.

— Ці сведчыць гэта, што пачалася адкрытая канфрантацыя паміж парламентам і Прэзідэнтам?

— Не, я лічу, што ідзе нармальны працэс, працуе Вярхоўны Савет, Прэзідэнт выступіў ініцыятарам рэферэндуму, ніхто з дэпутатаў не запярэчыў яму ў гэтым. Акрамя таго, рэферэндум ініцыіраваў і другі суб'ект, які мае на гэта права, — 84 дэпутаты. Тут няма ніякай трагедыі, ніякага перавароту, ніякай канфрантацыі...

Сяргей ПОСАХАЎ, памочнік Прэзідэнта:

— Як вы расцэньваеце зварот С. Шарэцкага наконт фашызму?

— Я вось прачытаў фразу: «Угледзьцеся ў твары многіх з бліжэйшага акружэння Прэзідэнта. Хачу вас спытаць, ці можна знайсці ў іх беларускую дабрыню, адкрытасць, узважанасць...» — я прачытаў гэтую цытату з артыкула С. Шарэцкага і пытаю ў сябе: ці ёсць усё гэта ў Шарэцкага? Такая пастаноўка пытання, што ён рускі, ён не наш — гэта і ёсць фашызм, калі людзей пачынаюць дзяліць на арыйцаў і неарыйцаў, на тое, у якіх яны кашулях... Па-другое, С. Шарэцкі ўрываецца ў асабістае жыццё іншых. Якая сям'я ў Шарэцкага, я не ведаю і ведаць не хачу. І ён не мае права чапаць сем'і іншых. Гэта і ёсць фашызм і сталіншчына, тыя яшчэ анкеты з апісаннем усіх родзічаў. Такое можа прысніцца толькі ў страшным сне, калі пачынаюць вызначаць па тварах. А мне, напрыклад, твар Шарэцкага вельмі не падабаецца, але ж я не гавару аб гэтым. Я ўжо не кажу пра змястоўны бок артыкула. Толькі страшны вораг Беларусі мог пад словам «фашызм» паставіць нашу рэспубліку. Гэта ўсё прасякнута духам такога біялагічнага фашызму, чаго і Пазняк сабе не дазваляў. Гэта ўпершыню...

— А што датычыць асноўнай думкі артыкула аб тым, што новы праект Канстытуцыі закладвае прававыя асновы для дыктатуры?

— Тут няма аб чым гаварыць, гэта гульня ў сапсаваны тэлефон... Тут адбылося тое, чаго мы і баяліся: чалавек, які знаходзіцца ў канцы свайго жыцця, аказаўся страшна амбіцыйным. Таму цяжка тут гаварыць на ўзроўні рацыянальных аргументаў... Тысячу разоў казалі: чытайце праект канстытуцыі, паўнамоцтвы Прэзідэнта па ёй абмяжоўваюцца, узрастаюць паўнамоцтвы парламента і ўрада. Па-другое, праект адкрыты для абмеркавання, уносьце свае канкрэтныя прапановы. Паступіла і прапанова змяніць арт. 143, аб парадку фарміравання парламента, аб тым, каб у месячны тэрмін Вярхоўны Савет сфарміраваў двухпалатны парламент. Гэта здымае ўсе пытанні...

Інтэрв'ю правёў Валер КАЛІНОЎСКІ.

БЕЗАДКАЗНАЯ ЗАЯВА СПАДАРА ШАРЭЦКАГА

Старшыня Вярхоўнага Савета С. Шарэцкі апублікаваў заяву, у якой палохае прыходам дыктатуры, галосіць аб адсутнасці ў краіне грамадзянскіх свабод, дзеліць грамадзян нашай дзяржавы на «карэнных» і «прыпражных», заклікае да бітваў. Для чаго? Каб нажыць капіталец на агрэсіўнай дэмагогіі, надаць сваёй фігуры палітычную важкасць, заявіць аб сваіх прэтэнзіях на пасаду кіраўніка дзяржавы?

Але ці не вельмі грубымі і небяспечнымі для лёсу беларускага народа прыёмамі карыстаецца кіраўнік парламента, які так шмат нашумеў і так мала зрабіў для краіны і людзей?

Зварот спадара Шарэцкага поўны бязглуздых выдумак. Толькі чалавеку з хворым уяўленнем могуць здацца жахі таталітарызму, аб якіх настойліва сцвярджае ў сваёй заяве кіраўнік Вярхоўнага Савета.

У краіне захоўваецца стабільнасць, свабодна дзейнічаюць дзесяткі палітычных партый і рухаў, беспераШкодна распаўсюджваюцца газеты ўсіх накірункаў, адсутнічае палітычная цэнзура.

Чаго ж не хапае спадару Шарэцкаму і тым, хто разам з ім штурхае Вярхоўны Савет на канфлікт з Прэзідэнтам? Узрушэнняў канфрантацыі, грамадзянскай вайны?

Безадказная заява службовай асобы, чый найпершы абавязак заключаецца ў захаванні міру і стабільнасці ў грамадстве, выклікае жаль.

Прэс-служба Прэзідэнта.

РОЗГАЛАС

«ДЖЫПЫ» АД КАМПАНІІ «ФІЛІП МОРЫС»

Чарговую акцыю пачало праводзіць у Беларусі прадстаўніцтва кампаніі «Філіп Морыс». А ў якасці суперпрызу выбраны два «джыпы». Акрамя гэтага, як было паведамлена на прэс-канферэнцыі, пераможцамі стануць яшчэ дзве тысячы чалавек, якія будуць узнагароджаны [illegible], спартыўнымі сумкамі і бейсбольнымі кепкамі.

У кожнага ёсць шанц выйграць іх. Для гэтага неабходна толькі ўзяць у распаўсюджвальніка латарэй спецыяльны канверт, укласці ў яго два пусты ад цыгарэт «Мальбара», указаўшы дакладныя даныя аб сабе, і не пазней за 26 кастрычніка адправіць па пошце або прынесці ў адзін з цэнтраў па іх прыёму. Яны размясціліся не толькі ў нашай сталіцы, але і ва ўсіх абласных гарадах. Імёны пераможцаў стануць вядомыя ў час розыгрышу 9 лістапада.

Гэта акцыя праводзіцца для паўналетніх курцоў рэспублікі. І, як было падкрэслена на прэс-канферэнцыі, [illegible] гэту марку.

Міхаіл ЖУРАВОВІЧ, БЕЛТА.

БЕЛАРУСЬ НЕ САХАРА

Гэта так. Але сонечнай энергіі хапае і ў нас. Так лічаць вучоныя і раяць выкарыстоўваць яе.

Але як? Высветліць такое пытанне збіраюцца даследчыкі і практыкі на семінары, які адбудзецца ў Мінскім міжнародным адукацыйным цэнтры 17 верасня. Тут будуць прадстаўлены праекты выкарыстання сонечнай энергіі, а таксама вопыт Аўстрыі, Украіны, іншых краін у гэтай справе.

Алесь КРАЎЧУК.

СВЯТА ЛЕСАВОДАЎ

Хутка работнікі лесу і лесаапрацоўчай прамысловасці адсвяткуюць сваё прафесіянальнае свята — ужо ў трыццаты раз.

Клопатам і праблемам лесаводаў была прысвечана сустрэча з генеральным дырэктарам Міністэрства вытворчых лесагаспадарчых аб'яднанняў Міхаілам Хадасевічам. Якія ж праблемы хвалююць зараз лесаводаў? Гэта і радыяцыя: 87,2 тыс. га лясоў зараз радыеактыўныя; гэта і праблема збыту, перапрацоўкі лесу (як адзначыў Міхаіл Хадасевіч, перапрацоўчых заводаў не хапала ніколі, не хапае і зараз). З болем гаварылі госці пра лясныя пажары, калі за гадзіну агонь знішчае ўсё, што расло гадамі. Сярод іншых праблем было названа і захламленне лясоў — натуральнае, нават, можна сказаць, карыснае, і бытавое, якое, па сутнасці, асаблівай шкоды лесу не прыносіць, але ж у эстэтычных адносінах...

Давайце берагчы лес... Гучыць банальна, але няхай усё ж дзякуючы нам працоўней будзе працаваць лесаводам. Няхай гэтае свята яны адзначаць як мае быць — з добрым настроем і віншаваннямі, у тым ліку і ад «Звязды».

Яна САВІЦКАЯ.

НАВУКОЎЦАМ, ВЫПУСКНІКАМ ВНУ І СТУДЭНТАМ, ЯКІЯ ВАЛОДАЮЦЬ НЯМЕЦКАЙ МОВАЙ

Ёсць шанц атрымаць стыпендыі для стажыроўкі ва універсітэтах Германіі ў 1997/1998 навучальным годзе.

Каб атрымаць стыпендыю, трэба прайсці конкурс, у якім могуць удзельнічаць асобы да 32 гадоў. Стыпендыі разлічаны на розныя тэрміны: ад аднаго да дзесяці месяцаў.

Акрамя гэтага прапаноўваюцца 3-4-тыднёвыя летнія курсы для студэнтаў-германістаў і маладых выкладчыкаў германістыкі і гуманітарных дысцыплін (за выключэннем настаўнікаў нямецкай мовы сярэдніх школ).

Конкурс арганізаваны Міністэрствам адукацыі і навукі Беларусі і нямецкім пасольствам у Мінску. Таму за тлумачэннямі і даведкамі трэба звяртацца туды. Тэлефоны: у міністэрстве — 220-71-21, у пасольстве — 233-07-52.

Леанід ТУГАРЫН.

ГЛЫБІНКА

Проста шкляны слоік

Ёсць побач з гарадскім пасёлкам Варапаева, што на Віцебшчыне, вёска Гута, ну а ў вёсцы, зразумела па яе назве, шклозавод, таксама «Гута». Пятніца, другая палова дня, пад'язджаем да завода і проста дзіву даёмся. Ён з усіх бакоў акружаны магутнымі «КамАЗамі» з вялікімі прычэпамі. Нумары розных абласцей Беларусі. Потым ужо даведваемся, што тут «ганцы» з Гарыні і Кобрына, Турава і Слуцка, з Гродна.

Справа ў тым, што ў калгасах і саўгасах Беларусі ідзе ўборка зялёнага гарошку. І кансервавым заводам у гэтых гарадах як паветра патрэбен шкляны слоік.

Патрэбен як паветра, бо справа прыгатавання гарошку вельмі тонкая, тут сыравіну не тое што нельга пертрымаць, яе нельга доўга везці да завода. Толькі ўбраў — і адразу па слоіках. А слоікаў на заводах няма. А гарох у полі перастойвае і хутка будзе непрыгодны для прыгатавання прадукцыі. Вось і акружылі шклозавод аўтамашыны-ганцы: «Дайце слоікі!»

Завод працуе на поўную магутнасць, а гэта сто тысяч слоікаў за суткі. Слоікі грузяцца ў аўтамашыны яшчэ гарачымі. Але іх усё роўна не хапае. Ужо цяпер зразумела, што гарох на палях застанецца, будзем абыходзіцца мы не сваёй прадукцыяй, а малдаўскай, нейкай іншай.

Шклозавод «Гута» па выпуску літровых, паўлітровых слоікаў на Беларусі манапаліст, выпускае яшчэ слоікі (праўда, па 0,25 л) толькі завод «Кастрычнік» на Магілёўшчыне.

Але ж «Гута» практычна банкрут. Яна доўгі час увогуле стаяла, накопліваючы даўгі і пені. Вясной на сваю рызыку запусціліся. І дзякуючы Малдове, якая нават дала аванс, запрацавалі. З ёю, і асабліва з Расіяй, і звязваюць завадчане свае надзеі на выжыванне. Туды пойдзе асноўная прадукцыя, туды будуць збываць і слоік 0,25 л, на выпуск якога мяркуецца перавесці адну лінію.

Мяркуюць выпускаць і двухлітровы слоік, вельмі патрэбны насельніцтву, і слоік пад так званую накрыўку «твіст».

Ёсць планы па рэканструкцыі, ёсць дамоўленасці з патэнцыяльнымі пакупнікамі слоікаў. Але ціснуць даўгі, якія ўтварыліся за час прастою. З бюджэтам дзякуючы працы ў гэтым месяцы разлічыліся. Ды застаюцца два мільярды на картатэцы. І цяпер практычна праз банк працаваць нельга. Толькі паступяць на рахунак грошы — яны адразу ідуць у лік пагашэння запазычанасці. Як жа працаваць, як закупіць тую ж соду толькі ў Расіі і толькі за расійскія рублі?

А вытворчасць не старая, адладжаная і магла б даваць у бюджэт мільярды.

— Ну а як з беларусамі? — пытаюся ў дырэктара завода Паўла Фіськовіча.

— А з беларусамі працаваць цяжкавата. Бачыце, колькі машын стаіць за літровым слоікам? А зусім нядаўна на нарадзе ў Мінску прадстаўнікі харчпрама вызначылі патрэбнасць нашых кансервавых заводаў у 2,5 мільёна паўлітровых слоікаў. «А літровых?» Маўчанне.

Алесь КАСЦЕНЬ.

ПОГЛЯД

А карміцеляў усё менш...

Цяпер шмат пішацца і гаворыцца пра тое, колькі зарабляюць ці атрымліваюць прадстаўнікі той ці іншай прафесіі, той ці іншай сацыяльнай групы. Зайздросцяць банкірам, шкадуюць беспрацоўных. Сапраўды, імкліва ідзе падзел на адносна багатых і вельмі бедных. Ну, а на самых полюсах з'явіліся нядаўна невядомыя грамадству сапраўдныя мільянеры, якія не хаваюць сваіх доларавых мільёнаў, і сапраўдныя жабракі, якія ўжо не могуць схавацца свайго жабрацкага стану.

Але неяк мяне зацікавіла іншае: колькі ў нас карміцеляў і тых, хто ў той ці іншай форме спажывае іх здабыткі. Вырашыў прагледзець гэта на прыкладзе раёна, дзе жыву. У буйнейшых маштабах, зразумела, будуць нейкія змяненні, але не такія і вялікія.

Пастаўскі раён налічвае 53 тысячы жыхароў, што для Віцебшчыны даволі высокі ўзровень: як вядома, яна яшчэ не дасягнула даваеннай колькасці насельніцтва.

Дык вось, аб карміцелях. Найперш гэта, безумоўна, вяскоўцы. У калгасах і саўгасах працуюць менш як сем тысяч чалавек. Фермеры, якіх дзесяткі чатыры, практычнай ролі ў «карміцельстве» не маюць, ды па-сапраўднаму даюць прадукцыю толькі некалькі з іх. У прамысловасці раёна працуюць дзве з паловай тысячы чалавек. На будаўніцтве, транспарце, у сувязі, збыце ды забеспячэнні, іншых арганізацыях, якія прадукцыі не даюць, але функцыянаванне эканомікі забяспечваюць, а самае галоўнае, даюць дзяржаве падаткі — яшчэ каля дзвюх тысяч.

Вось і ўсё. Астатнія толькі бяруць з бюджэту ці іншых фондаў, напрамую звязаных з бюджэтам.

Тры тысячы чалавек працуюць на ніве адукацыі, аховы здароўя, культуры. Найбольш настаўнікаў, найменш — культработнікаў. Калі лічыць і міліцыю, у раёне больш за шэсцьсот дзяржаўных служачых.

Адметнасцю Пастаўскага раёна з'яўляецца адносна вялікае, у параўнанні з суседнімі, беспрацоўе. Гэта тлумачыцца ліквідацыяй вайсковых часцей, скарачэннямі на буйным заводзе «Беліт». 1500 чалавек стаяць на ўліку ў службе занятасці.

Але найбольш пенсіянераў. Іх 16.000. (Не ўлічваючы 600 ваенных пенсіянераў, якія атрымліваюць грошы з іншай крыніцы.)

Адсюль вялікі дэфіцыт раённага бюджэту, пастаянныя праблемы з выплатай заработнай платы настаўнікам, урачам. Менавіта на Пастаўшчыне практыкуецца перавод культработнікаў на летні час на палову стаўкі.

Ды бачыцца за ўсімі гэтымі лічбамі і іншае. Калі не ўлічваць некалькі адносна моцных — усе гаспадаркі раёна, вобразна кажучы, ляжаць на баку, вытворчасць тут ідзе як бы па інерцыі, не даючы эканамічнага выніку. Амаль такая ж сітуацыя і ў прамысловасці, будаўніцтве. Няпэўнасць — так, напэўна, можна вызначыць становішча ў цэлым. За нейкімі выключэннямі. І гэта не можа спрыяць сацыяльнай актыўнасці. Кожны з «карміцеляў» паасобку імкнецца да звычайнага выжывання, дзе бадай што галоўнай мэтай становіцца — утрымацца пры чарговым скарачэнні. Тым больш назіраецца гэта ў сферах, якія існуюць за кошт бюджэтных «уліванняў». Тут цэлыя калектывы могуць апынуцца ў становішчы або «любімца», альбо «пасынка». Бо сродкаў на ўсіх хранічна не хапае.

І не ад непрадказальных вынікаў выбараў, паражэнняў на іх дэмакратычнага крыла, а менавіта адсюль, на мой погляд, вынікае той феномен, што ў апошні час палітычнае жыццё ў правінцыі практычна заглухла, філіі і аддзяленні партый і рухаў, якія досыць гучна заяўлялі аб сабе яшчэ некалькі гадоў назад, альбо існуюць у санлівым стане, альбо зусім спынілі сваё існаванне. Палітычнае жыццё перамясцілася ў сталіцу.

Алесь КАСЦЕНЬ.

МАРАЛЬ І ПРАВА

СПЯРША ЗАПЛАЦІ ПОШЛІНУ

У свой час грамадзянка Вольга Уладзіміраўна Аўдзейчык была прапісана ў кватэры № 25 дома № 5, што па вуліцы Мірашнічэнкі беларускай сталіцы. Потым яе сыну, у сям'і якога яна пражывала, прадаставілі лепшую кватэру, аднак маці ў ордэр не ўключылі. Па логіцы, яна павінна была застацца на старой кватэры. Але па рашэнню суда жанчыну незаконна пазбавілі права пражываць у гэтай кватэры. Па сутнасці, бабульку выкінулі на вуліцу (жанчыне восьмы дзесятак, яна была вязнем фашысцкіх канцлагераў). Але што да гэтага нашаму правасуддзю, якое пакінула бездапаможную жанчыну сам-насам са сваімі праблемамі.

Куды толькі ні скардзілася жанчына, ніхто не звяртаў увагі. Што датычыцца вышэйшых судовых органаў і пракуратуры, то, згодна з законам, прымаюцца да разгляду іскі, за якія плачана пошліна. Сума яе даволі значная. І вось у роспачы Вольга Уладзіміраўна 11 чэрвеня гэтага года звярнулася з дадатковай скаргай у парадку нагляду ў Пракуратуру Рэспублікі Беларусь. Дарэчы, пры такіх абставінах ніякую дзяржпошліну па закону з яе не трэба было браць. І тым не менш ужо на наступны ж дзень (якая аператыўнасць!) жанчыне была выпісана стандартная адмова: «У адпаведнасці з артыкулам 2 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне» з наглядных скаргаў (першасных і паўторных) на судовыя пастановы, якія падаюцца ў органы пракуратуры, бярэцца дзяржаўная пошліна.

Ваша скарга пошлінай не аплачана і таму Вам вяртаецца».

Вось і ўсё. Куды далей звяртацца па дапамогу беднай жанчыне? Вядома, калі б у яе былі сродкі, магчыма, яна аплаціла б тую пошліну. Але адкуль іх узяць, калі мізэрнай пенсіі хапае, як кажуць, на хлеб ды малако.

Сёння многія спасылаюцца на Асноўны закон. Што ж, звернемся да Канстытуцыі, у артыкуле 133 якой запісана, што «нагляд за дакладным і аднастайным выкананнем законаў міністэрствамі і іншымі падведамнымі Кабінету Міністраў органамі, мясцовымі прадстаўнічымі і выканаўчымі органамі, прадпрыемствамі, арганізацыямі і ўстановамі, грамадскімі аб'яднаннямі, службовымі асобамі і грамадзянамі ўскладаецца на Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь і падначаленых яму пракурораў.

Пракуратура ажыццяўляе нагляд за выкананнем законаў пры расследаванні злачынстваў, адпаведнасцю закону судовых рашэнняў па грамадзянскіх, крымінальных справах і справах аб адміністрацыйных правапарушэннях, у выпадках, прадугледжаных законам, праводзіць папярэдняе следства, падтрымлівае дзяржаўнае абвінавачанне ў судах».

У гэтай сувязі варта звярнуць увагу на тое, што пракуратура заклікана ажыццяўляць нагляд за адпаведнасцю закону судовых рашэнняў па грамадзянскіх і крымінальных справах, справах аб адміністрацыйных правапарушэннях. Гучыць як быццам пераканаўча і прыгожа. Як некалі дэкларавалася на самых высокіх узроўнях: «Усё ў імя чалавека, дзеля яго дабрабыту». А на справе? Прыходзіцца канстатаваць, што пракуратура ажыццяўляе нагляд толькі на платнай аснове, па грамадзянскіх справах — асабліва. Значыць, усе гэтыя дэклараваныя правы наконт абароны законных інтарэсаў грамадзян на справе — пусты гук. Бо, перш чым звяртацца па дапамогу, трэба заплаціць пошліну. Але ж далёка не на ўсе пратэсты, што ўносіць пракуратура на рашэнні судовых органаў, суды прымаюць да ўвагі і пераглядаюць справы на карысць тых, хто скардзіцца. Нярэдка атрымліваецца, што і правоў сваіх не адстаяў, і грошыкі плакалі, бо дзяржпошліну спярша трэба аплаціць, і толькі пасля гэтага справа прымаецца да разгляду.

Для багатага чалавека адлічыць некалькі соцень тысяч рублёў або нават некалькі мільёнаў — справа звычайная. Ва ўсякім разе, тугі кашэль ад падобных адлічэнняў не вельмі патанее. А як жа людзям бедным? Дарэчы, згодна са статыстыкай, такіх нямала. Значыць, па сутнасці яны пазбаўляюцца права на абарону.

Для большай пераканаўчасці перадаплату іскавых заяў у судах і органах нагляду скаргаў у выглядзе дзяржпошліны можна атаясаміць з падачай заявы аб прыняцці чалавека на работу. Людзі, якія падаюць заяву аб прыёме іх на работу, не патрабуюць аплаты наперад. Яе яшчэ трэба зарабіць. Словам, такіх парадоксаў у аспекце працаўладкавання не існуе. А вось у методыцы аплаты дзяржпошліны мы іх прыдумалі і наносім матэрыяльную шкоду юрыдычным і фізічным асобам, дзяржаве, бо значна скарачаем паступленні дзяржпошлін у бюджэт.

Рэальная рэчаіснасць настойліва дыктуе неабходнасць адмены спагнання дзяржпошліны пры падачы скаргаў і іскавых заяў яшчэ і таму, што, атрымаўшы іскавую заяву і вывучыўшы матэрыяльнае становішча бакоў у спрэчцы, суддзі часам выносяць рашэнні не на аснове дзеючага заканадаўства, а насуперак яму. І толькі таму, што ўпэўнены ў адсутнасці фінансавых магчымасцей у адказчыка па справе абскардзіць незаконнае рашэнне. У гэтай сувязі мэтазгодна аднавіць і раней дзеючую практыку выбрання суддзяў на пэўны тэрмін, каб кожны з іх разумеў, што пры вынясенні незаконных рашэнняў ён не будзе выбраны суддзёй на наступны тэрмін. Гэта дазволіць значна змяніць склад мыслення суддзі пры разглядзе кожнай справы і ён будзе кіравацца дзеючым заканадаўствам, а не вядомым афарызмам: «Закон як дышаль, куды павярнуў — туды і выйшаў».

Міхаіл ЛЯШКО,
юрыст, дацэнт.

ХТО ІНВЕСЦІРУЕ СВАЮ ДЗЕЙНАСЦЬ, ТОЙ І ВЫЖЫВАЕ

Большая частка насельніцтва, відавочна, мае даволі цмянае ўяўленне аб структуры і нюансах дзейнасці сферы паслуг. Тым больш сёння, калі адначасова з дзяржаўнымі працуюць і недзяржаўныя прадпрыемствы бытавога абслугоўвання, калі адны суб'екты галіны закрываюцца і ствараюцца новыя, калі розніца ў цэнах і якасці паслуг ставіць патэнцыяльнага кліента перад складаным выбарам — дзе зэканоміць, ад якіх паслуг адмовіцца.

У гутарцы з Аляксандрам Паўлавічам Коўшарам, начальнікам упраўлення бытавога абслугоўвання Мінгарвыканкома, мы атрымалі кампетэнтную ацэнку стану галіны, яе праблем і перспектыў у сталіцы..

— У 1991 годзе ў Мінску, — пачаў наш дыялог Аляксандр Паўлавіч, — было 16 комплексаў бытавога абслугоўвання, якія аказвалі каля 700 відаў паслуг жыхарам горада праз сетку сваіх структурных падраздзяленняў (атэлье, салоны, прыёмныя пункты і г. д.). Вынікам працэсаў раздзяржаўлення і дэманапалізацыі, якія ідуць усе апошнія гады, стала з'яўленне прыблізна 600 самастойных прадпрыемстваў, якія аказваюць зноў-такі каля 700 відаў розных паслуг, патрэбных чалавеку ад нараджэння да смерці.

60 працэнтаў усіх суб'ектаў галіны маюць статус прадпрыемстваў з недзяржаўнай формай уласнасці.

— Недзяржаўныя прадпрыемствы знаходзяцца ў сферы ўплыву вашага ўпраўлення?

— Улады сталіцы патрабуюць ад упраўлення кантролю і каардынацыі дзейнасці абсалютна ўсіх структур сферы бытавога абслугоўвання незалежна ад формаў уласнасці. Да паўнацэннага рынку паслуг нам яшчэ далёка і па якасці абслугоўвання, і па ўзроўню арганізацыі ўсёй дзейнасці (уключаючы ўтварэнне цэн). Усё гэта робіць кантроль неабходным.

Новыя прыватныя салоны часта ўяўляюць сабой прадпрыемствы з заходнееўрапейскім узроўнем аказання паслуг, але «дзякуючы» высокім цэнам яны наведваюцца толькі прадстаўнікамі забяспечаных слаёў насельніцтва. У адрозненне ад прыватных, дзяржаўныя прадпрыемствы ўтрымліваюць цэны на адным, больш-менш прымальным для людзей, узроўні, хоць якасць паслуг тут часта невысокая. Падобныя фактары ставяць кліентаў перад выбарам, і гэта нармальная, здаровая канкурэнцыя.

— Як жа вы на іх уплываеце?

— Галоўная праблема ў тым, што ў нашай галіне няма ліцэнзавання! У ідэале, кожны павінен займацца сваёй справай. Да мяне прыходзіць чалавек, які мае значную суму грошай і хоча адкрыць сваю справу ў сферы бытавога абслугоўвання. Ён паняцця не мае аб спецыфіцы гэтай галіны, але лічыць сябе ўсёмагутным арганізатарам. Я не хачу сказаць, што ўсе такія, але, на жаль, падобныя сітуацыі ўзнікаюць часта.

Я з 1993 года пастаянна вяртаюся ў сваіх выступленнях, зваротах да гэтай праблемы. Б'юся, дарэчы, небеспадстаўна. Напрыклад, у Германіі існуе закон, які вызначае сутнасць і месца суб'ектаў гаспадарання на рынку (на жаль, у нас такога закона няма). Дык вось там, каб заняцца бізнесам, трэба мець сертыфікат прафесіі, прайсці стажыроўку і атрымаць ліцэнзію. Толькі пасля гэтага ты маеш права адкрыць уласную справу. У такой сітуацыі можна гаварыць аб якасці і аб гарантыях.

Нашы праблемы, як і сама галіна, зусім не другарадныя, як прынята лічыць у нашай краіне. На Захадзе ў сферы паслуг занята большая частка насельніцтва, у лічбах гэта выглядае так: на Кіпры — 96 працэнтаў насельніцтва, у Галандыі — 85, у Германіі — 60, у Беларусі — 8—10 працэнтаў.

— Вось гэта і характэрна. Дарэчы, у вашым упраўленні ёсць які-небудзь аддзел, які займаецца вывучэннем попыту, планаваннем развіцця галіны?

— Няма. Плануюць сваю дзейнасць самі прадпрыемствы, мы ж падказваем, падштурхоўваем, патрабуем чагосьці новага і патрэбнага. Ідэі нараджаюцца з убачанага, пачутага, прачытанага, з жыццёвых сітуацый. Але на любыя новаўвядзенні патрэбны грошы, а іх часта і няма.

— Вось якраз аб праблемах, у прыватнасці, фінансавых: дзякуючы чаму выжываюць прадпрыемствы, ці існуюць якія-небудзь датацыі?

— Ніякіх датацый, ніякага дзяржаўнага фінансавання галіны няма, усе пакінуты на саміх сябе. На развіццё сферы бытавога абслугоўвання ідуць або ўласныя, або пазыковыя сродкі, асобныя прадпрыемствы працуюць па лізінгу, прыцягваюць інвестыцыі.

— Галіна рэнтабельная?

— Скажам так: нашы вытворцы, а гэта пашыў адзення, абутку, выраб мэблі на заказ і да т. п., усе стратныя. Але зачыніць іх нельга ні ў якім разе. Тлумачыцца ўсё проста: насычэнне рынку імпартнымі таварамі стварае вельмі моцную канкурэнцыю. Прадпрыемствы, якія аказваюць паслугі (не выробляюць, а менавіта аказваюць), маюць прыбытак, і нядрэнны.

Гэта дае магчымасць аб'яднанням «Вілія» і «Усход» утрымліваць у разумных межах цэны на свае паслугі. «Чайка», між іншым, прадастаўляе скідкі пэўным катэгорыям насельніцтва па мыццю бялізны.

Для падтрымання прымальнага ўзроўню цэн і якасці неабходна адшукваць дадатковыя сродкі, на што і накіравана камерцыйная дзейнасць прадпрыемстваў сферы паслуг, якая, праўда, не павінна супярэчыць заканадаўству краіны і стасавацца з асноўным профілем. У выніку выжываюць усе прадпрыемствы галіны, але адны працвітаюць, другія — толькі існуюць. Канкурэнтаздольныя тыя, якія накіроўваюць сродкі не ў фонды спажывання, а ў фонды накаплення. Іншых шляхоў набыць сучаснае абсталяванне і забяспечыць дастойны сервіс няма.

Вось вам прыклады. На рэканструкцыю пасля пажару салона «Александрына» пайшло 12 мільярдаў рублёў і яшчэ 2 мільярды неабходна, каб завяршыць стварэнне першакласнага салона. Або навучальны-метадычны цэнтр (Кальварыйская, 5). Гэта ж заходнееўрапейскі ўзровень, там вам падбіраюць прычоску на камп'ютэры.

— 8—10 працэнтаў у нас супраць 60—70 працэнтаў насельніцтва, занятага ў сферы паслуг «у іх» — розніца даволі значная. Калі браць за эталон заходні прынцып занятасці насельніцтва і імкнуцца да яго, то, відаць, трэба пашыраць сетку суб'ектаў. Інакш, якім чынам мяркуецца займаць людзей?

— Вы бывалі ў нашых гасцініцах? Схадзіце і паглядзіце, якое там абслугоўванне. Не шкодзіла б адкрыць пры кожнай гасцініцы свае пральні, хімчысткі і да т. п. Скрытых рэзерваў тут дастаткова.

— Як змянілася папулярнасць бытавых паслуг сярод насельніцтва за апошнія гады?

— Трэба гаварыць аб даступнасці паслуг для большасці насельніцтва. У свой час пральні былі даступнымі і папулярнымі настолькі, што існаваў механізм размеркавання абанементаў у пральні самаабслугоўвання. На сённяшні дзень толькі 4 такія пральні не страцілі сваю кліентуру. Такая ж сітуацыя назіраецца і па іншых відах паслуг.

— Магчыма, існуюць і іншыя фактары, якія ўплываюць на сітуацыю. Напрыклад, многія абзавяліся пральнымі машынамі, або гаспадароў не натхняе перспектыва вазіць дзесяткі кілаграмаў бялізны ад дома да пральні і назад?

— Не, праблема ў дарагоўлі паслуг. За мыццё 10 кілаграмаў бялізны ў пральні самаабслугоўвання трэба заплаціць 57.000—64.000 рублёў. Параўнайце гэтыя лічбы з пенсіямі, з зарплатай педагогаў, медыкаў.

— Якія перспектывы развіцця сферы бытавога абслугоўвання?

— Сур'ёзныя паляпшэнні магчымы ў выпадку прыцягнення інвестыцый, і толькі. У замежных інвестараў цікавасць да нашай галіны ёсць, але актыўнасць вельмі ўмераная, скажам, тактыка чакання.

Акрамя таго, сфера бытавога абслугоўвання будзе развівацца па шляху насычэння рынку мініпрадпрыемствамі і расшырэння пераліку аказваемых паслуг, наколькі будуць дазваляць сродкі.

Гутарыла
Вольга СТАЎРОЎСКАЯ.

Неабходнае пасляслоўе.

Нягледзячы на фінансавыя праблемы, за апошнія два гады на рынку паслуг з'явіліся новыя: пракат лазерных дыскаў, камп'ютэрных гульняў, гульнявых прыставак і амерыканскай сістэмы па чыстцы дываноў, выраб ключоў для аўтамабіляў імпартнай вытворчасці, экспрэс-фота для дакументаў, распрацаваны і ўкаранёны менш матэрыялаёмістыя мадэлі мэблі, адзення...

У перспектыве плануецца аказанне паслуг па ўборцы памяшканняў пасля рамонту, па аддзелцы памяшканняў люстэркамі, па прафілактыцы і эстэтычнай дапамозе пры аблысенні, адкрыццё трох салярыяў з дапамогай заходніх інвестараў.

Вяртаючыся да надрукаванага

Рэкс — сябар паліцэйскага. А многім з нас — вораг

Паводле інфармацыі, распаўсюджанай УУС Магілёўскага аблвыканкома, пачасціліся выпадкі нападу сабак на людзей. У першым паўгоддзі г.г. ад укусаў чатырохногіх «сяброў» пацярпела 616 магіляўчан. Для параўнання: за ўвесь мінулы год такіх ахвяр было 479.

І кусаць мацней сталі. Цяжкія наступствы адзначаліся сёлета ў 264 выпадках. Гэта зноў жа больш таго, што было летась.

Мясцовыя пінкертоны адзначаюць, што напады на людзей ажыццяўляюць у асноўным сабакі байцоўскіх і паліцэйскіх парод, якімі беспрашкодна абзаводзяцца гараджане. Дайшло ўжо да анекдатычнага. Ад гэтых пачвар сталі бараніцца самі міліцыянеры. Супрацоўнік АМОНа — а там, як вядома, служаць найбольш падрыхтаваныя барацьбіты са злачыннасцю, — ратуючыся ад ратвейлера на бульвары Непакароных, вымушаны быў прымяніць зброю.

Ён мог страляць. А што магла процістаавіць магутным клыкам 12-гадовая дзяўчынка, на якую накінуўся сабака на вуліцы Арлоўскага? Або маленькі хлопчык, да шоку напалоханы суседскай аўчаркай у пасёлку Усход? Або падлетак, пакусаны на завулку Гогаля?

Гэта толькі апошнія выпадкі. Не выключана, што пакуль гэтыя радкі дойдуць да друку, спіс пацярпеўшых павялічыцца. Тым больш што дзеці вярнуліся ў горад з месц адпачынку і пайшлі ў школу. А школьныя двары чамусьці ўпадабалі сабакаўладальнікі для выгулу сваіх любімцаў.

Не ў кампетэнцыі міліцыі прымаць дзяржаўныя рашэнні. Яна проста напомніла: у Англіі развядзенне насельніцтвам сабак байцоўскіх парод забаронена. У Германіі ўладальнік такога сабакі павінен мець ліцэнзію, атрыманне якой абстаўлена строгасцямі, як і набыццё зброі. А ў нас дзейнічае даперабудовачны ліберальны парадак, устаноўлены краінай, якой няма. Датычыць ён правілаў выгулу сабак і адміністрацыйнай адказнасці за іх парушэнне.

Што ж, тады час быў іншы. Тады грамадзянам не было патрэбы набываць паліцэйскіх рэксаў для аховы сваіх кватэр, бо крадзяжы не насілі такога масавага, як зараз, характару. А сабакі, якіх трымалі больш для экзотыкі, не былі такімі галоднымі. Цяпер жа ўладальнік сабакі часам сам з пустым страўнікам. Не можа дазволіць нават сабе костку.

Між тым, самыя небяспечныя, аказваецца, — сабакі-«харчавікі». У іх настолькі развіты харчовы рэфлекс, што пры выглядзе кавалка мяса яны не шкадуюць нават сваіх гаспадароў. Ад галодных сабак пацярпела сёлета 162 чалавекі. Не варта, думаю, гаварыць, што і гэты паказчык пераўзыходзіць леташні.

Дык ёсць тут пытанне для ўладаў ці не? Безумоўна. «Звязда», дарэчы, сёлета двойчы выступала па гэтай праблеме. Сабачая «злачыннасць», як бачым, не толькі не спынена, а нават расце. Пакуль асобы, заклікаными вырашаць, лічаць за лепшае адмоўчвацца, прэса, у прыватнасці, «Днепровская неделя», вымушана пераводзіць паперу на памяткі, як паводзіць сябе грамадзяніну, калі на яго рыхтуецца напасці сабака. Спыніся. Каб выйграць час, кінь у бок сабакі любы прадмет, але руку высока не падымай. Да сабакі павярніся тварам, можаш кінуцца ёй насустрач — сабак звычайна навучваюць на людзей, якія ўцякаюць. Калі ёсць магчымасць, абматай руку адзеннем, справакуй сабаку на ўкус і моцна ўдар яго па верхняй сківіцы. Калі ж сабака збіла цябе з ног, падай на жывот, рукамі закрый шыю...

Такім вось, спадары, чынам.

Васіль ЛЕЎЧАНКА.

ПЫТАЛЬНІК

Як стаць грамадзянінам ЗША

Паважаная «Звязда»! Не магла б ты падказаць мне, як можна стаць грамадзянінам ЗША і што для гэтага патрэбна?

І. КАНДРАТОВІЧ, *г. Магілёў.*

1) Пастаяннае пражыванне на тэрыторыі ЗША на працягу 5 гадоў з'яўляецца адной з найважнейшых умоў. Пацвярджэннем гэтаму служыць «грын карт», якую выдаюць новапрыбыўшаму, калі ён мае пастаяннае месца работы. Тым, хто не мае работы, застаецца спадзявацца на ўдачу.

На працягу некалькіх гадоў, каб урэгуляваць становішча з незаконнымі імігрантамі і прыцягнуць еўрапейцаў, урад ЗША праводзіць штогадовую латарэю, у якой могуць удзельнічаць не толькі нелегалы, але і тыя, хто жыве ў сваіх родных краінах. Таксама яна дае магчымасць уезду ў ЗША і для ўсёй сям'і, што прадугледжана амерыканскім заканадаўствам. У кожным тыражы латарэі абмежаваная колькасць кандыдатаў (у 1996 г. — 55.000) заносіцца ў камп'ютэр, які і вызначае шчаслівіцаў.

2) Калі хочаце стаць амерыканцам — майце сваякоў амерыканцаў. Дастаткова, каб адзін з бацькоў быў грамадзянінам ЗША, або вашы бабуля ці дзядуля.

Але і тут ёсць нюансы. Неабходна засведчыць, што бацька — амерыканец пасля 14-годдзя на працягу 5 гадоў жыў на тэрыторыі ЗША. Калі ж дзіця нарадзілася да 1986 г. (дата змянення закона), то адзін з бацькоў павінен пацвердзіць, што жыў 10 гадоў на тэрыторыі ЗША, з якіх 5 — пасля 14-годдзя.

3) Адзін з самых простых, але, на жаль, незалежачых ад вас спосабаў стаць грамадзянінам ЗША — нарадзіцца на амерыканскай зямлі, нават калі бацькі-іншаземцы. Сюды ж адносяцца тыя выпадкі, калі гэта адбылося на борце самалёта, які да моманту вашага нараджэння перасек паветраную прастору ЗША.

4) Што калі паслужыць у амерыканскай арміі? У 1994 г. Б. Клінтан даў амерыканскае грамадзянства ўсім жадаючым, хто прымаў удзел у ваенных дзеяннях у час вайны ў заліве. Такім жа чынам «аддзячылі» тых, хто ваяваў у В'етнаме.

5) Трэба расчараваць тых, хто думае што шлюб з грамадзянінам (грамадзянкай) ЗША дае вам грамадзянства аўтаматычна, ён толькі прыкметна скарачае тэрмін падачы прашэння да 3-х гадоў замест 5-ці.

6) Стаць грамадзянінам ЗША вы таксама можаце, калі будзеце адзначаны прэзідэнтам гэтай краіны, як гэта здарылася, напрыклад, з У. Черчылем, якому Дж. Кенедзі прысвоіў званне ганаровага грамадзяніна ЗША.

Калі вы вырашылі змяніць грамадзянства, то не перашкодзіць схадзіць у бібліятэку і папоўніць запас ведаў, таму што пасля ўсіх перыпетый вы павінны прайсці тэст, які складаецца прыкладна са 100 пытанняў аб гісторыі і асновах устройства ЗША. І ўсё гэта, вядома, на англійскай мове. Цырымонія пасвячэння новых грамадзян адбываецца вельмі ўрачыста ў адным з публічных месцаў, дзе каля сотні новаспечаных амерыканцаў клянуцца ў адданасці свайму новаму народу.

А ўсё ж раім — лепш за ўсё жыць на Радзіме.

Таццяна КАЗАК.

НА РАБОТУ ЯК НА ФРОНТ

ПРЫЧЫНАМІ ДА 80 ПРАЦЭНТАЎ НЯШЧАСНЫХ ВЫПАДКАЎ НА ВЫТВОРЧАСЦІ СТАНОВЯЦЦА ЎМОВЫ ПРАЦЫ АЛЬБО ЯЕ АРГАНІЗАЦЫЯ

Параўноўваючы раз-пораз работу з перадавой, мы неяк не задумваемся, што за гэтай аналогіяй могуць стаяць канкрэтныя лічбы, што статыстыка пацярпеўшых на вытворчасці сапраўды нагадвае жорсткія франтавыя зводкі.

Зрэшты, аб гэтым гутарка карэспандэнта «Звязды» з начальнікам упраўлення аналітычнага і метадычнага забеспячэння Дзяржаўнай інспекцыі працы Рэспублікі Беларусь Леанідам Аляксандравічам ГАРКОВІЧАМ.

— Пытанне не зусім звыклае, але тым не менш: хадзіць у нашай краіне на працу — гэта бяспечна?

— Стан спраў з вытворчым траўматызмам, з прафесіянальнымі захворваннямі, арганізацыяй работы па ахове працы на Беларусі па-ранейшаму застаецца крытычным. На сёння ў прамысловасці рэспублікі кожны чацвёрты працуе ў неспрыяльных умовах, каля 23 працэнтаў заняты ручной працай, звыш 30 тысяч — на цяжкіх фізічных работах. Непакоіць колькасць няшчасных выпадкаў. Напрыклад, у 1993 г. у краіне было зарэгістравана 18.512 вытворчых траўмаў, у 1994 г. — 16.002, у 1995-м — 13.027. За гэтыя ж гады на вытворчасці загінула 408, 374 і 349 чалавек адпаведна. За 8 месяцаў гэтага года з працы не вярнулася 208 чалавек.

У выніку можна канстатаваць: зараз кожная дзевятая працоўная пенсія з'яўляецца льготнай па ўмовах працы. Выплаты на льготы і кампенсацыі складаюць каля 3 працэнтаў ад рэспубліканскага фонду аплаты працы. Дарэчы, гэта ў 5-6 разоў больш за выдаткі на паляпшэнне ўмоў працы.

— Вы кажаце аб крытычным стане, але прыведзеныя лічбы па няшчасных выпадках сведчаць якраз аб адваротным: тэндэнцыя, як быццам, акрэсліваецца някепская...

— На жаль, тэндэнцыя тлумачыцца зусім не павышэннем узроўню работы па ахове працы. Дастаткова сказаць, што зараз на дзяржпрадпрыемствах застаецца ўсё менш інжынераў па тэхніцы бяспекі, як, зрэшты, амаль не засталося і ведамаснага кантролю за праблемай з боку міністэрстваў. Таму прычына паляпшэння ў іншым: падае аб'ём вытворчасці, расце афіцыйна зарэгістраванае і асабліва скрытае беспрацоўе, нарэшце, расце ўтойванне надзвычайных здарэнняў.

— Апошняе сапраўды актуальна?

— Што датычыцца статыстыкі па смяротнасці, яна блізкая да рэальнай, бо ўтаіць смерць чалавека не так проста. Што да траўматызму, тут ёсць пэўныя сумненні. Асабліва ў гэтым плане турбуе становішча ў недзяржаўным сектары, справаздачнасць па якім ідзе фактычна спантанна: у разлік ідзе толькі тое, што ўдалося выявіць.

— У такіх варунках само сабой узнікае пытанне аб дзейнасці Дзяржаўнай інспекцыі працы...

— У параўнанні з 1994 г. летась узровень работы інспекцыі павысіўся. Мяркуйце самі: на 56 працэнтаў узрасла колькасць праведзеных намі праверак, на 46 працэнтаў — выдадзеных прадпісанняў. Амаль удвая павялічылася колькасць выяўленых парушэнняў заканадаўства аб працы і правілаў па ахове працы. З-за парушэнняў, якія стварылі пагрозу жыццю і здароўю людзей, прыпынялася работа 6 прадпрыемстваў, 20 цэхаў, 430 вытворчых участкаў, больш як 13,7 тысячы адзінак абсталявання. За грубыя парушэнні да адміністрацыйнай адказнасці ў выглядзе штрафаў прыцягнуты 4332 адказныя асобы, эканамічныя санкцыі ўжыты да 2084 суб'ектаў гаспадарання. Сумы штрафаў склалі пры гэтым 335,2 млн. і амаль 1,5 трыльёна рублёў адпаведна.

— Лічбы ўнушальныя. Але, калі шчыра, хіба ў штрафах выйсце?

— Згодзен, эфектыўнага механізма рэгулявання адносінаў у галіне працы пакуль на Беларусі няма. Так, штрафныя санкцыі патрэбны, без гэтага не абысціся. Але побач з імі трэба ўжываць іншыя, стымулюючыя, фактары. Настаў час выпрацаваць механізм эканамічнай зацікаўленасці наймальніка ў паляпшэнні ўмоў працы.

Напрыклад, сёння ў Фонд сацыяльнага страхавання ўсе павінны рабіць па 35 працэнтаў адлічэнняў. Але адзін працуе ва ўтульным кабінеце, а другі на будоўлі... Адпаведна, рызыка атрымаць вытворчую траўму ў гэтых людзей проста непараўнальная. Таму, на маю думку, настаў час дыферэнцыраваць адлічэнні ў Фонд сацыяльнага страхавання — няхай хтосьці выплачвае 40, нехта 30, а нехта нават 20 працэнтаў. Так будзе больш справядліва. І, калі ўжо быць паслядоўным да канца, чаму для прадпрыемства, на якім за год значна скараціўся траўматызм, не зрабіць той самы працэнт адлічэння меншым, а дзе справы пагоршыліся — наадварот, павялічыць? Упэўнены, што такая гібкая сістэма можа прынесці значна больш карысці, чым проста сістэма штрафаў.

— Справа ўпіраецца ў заканадаўства?

— Парадаксальна, што, нягледзячы на ўсе размовы аб сацыяльнай накіраванасці нашага заканадаўства, з 1991 года парламент так і не знайшоў часу, каб прыняць закон аб ахове працы. Нельга сказаць, што прававая база тут адсутнічае ўвогуле — ёсць тая ж Канстытуцыя, той жа Кодэкс законаў аб працы, Адміністрацыйны кодэкс. Але іх недастаткова. Я ўжо казаў, што зараз у нас няма сістэмы стымулявання. Апроч таго, няма дакумента, які б дакладна вызначыў абавязкі дзяржавы, Кабінета Міністраў, міністэрстваў, іншых цэнтральных органаў кіравання, мясцовых органаў улады і кіравання ў галіне аховы працы, а таксама абавязкі наймальнікаў.

Між тым, на мінулай сесіі Вярхоўнага Савета група дэпутатаў ад прафсаюзаў спрабавала ініцыіраваць разгляд закона аб ахове працы, але зноў усё абмежавалася толькі парадамі ўносіць прапановы. Аднак відавочна, што прапановы, абмеркаванні і спрэчкі могуць працягвацца да бясконцасці. Таму асабіста мая пазіцыя тут такая: давайце спачатку прымем сам закон «Аб ахове працы» (як, зрэшты, і іншыя — «Аб адказнасці наймальніка за парушэнне заканадаўства аб працы», «Аб страхаванні ад няшчасных выпадкаў і прафзахворванняў на вытворчасці», «Аб прамысловай бяспецы», «Аб шкодных рэчывах» і г.д.), а потым будзем яго дапрацоўваць, шліфаваць. Давайце створым аснову для распрацоўкі нарматыўна-прававой базы, створым перашкоду для прававога нігілізму і абыякавасці, якія пануюць зараз.

Дарэчы, тыя ж расіяне ўжо паспелі не толькі прыняць сам закон, але і папраўкі да яго. У выніку атрымліваецца, што цяпер з краін СНД уласнага заканадаўства аб ахове працы не маюць хіба што Беларусь ды Грузія.

— Аднак сама праблема бяспекі працы не такая адназначная і апроч аб'ектыўных фактараў, якія можна ўхіліць заканадаўча, на яе ўплываюць таксама фактары суб'ектыўныя. Напрыклад, думка, што пацярпеўшыя шмат у чым вінаваты самі, з'яўляецца даволі распаўсюджанай...

— Усю віну сапраўды можна ўскласці на пацярпеўшага — маўляў, рабіць гэта мы табе не даручалі. Але ёсць іншыя даныя: прычынамі да 80 працэнтаў усіх няшчасных выпадкаў становяцца ўмовы працы альбо яе арганізацыя — не навучылі, не выдалі сродкаў індывідуальнай абароны, не папярэдзілі, не паставілі агароджу, не праверылі механізм, не замянілі старое абсталяванне. Таму мы заўсёды зыходзім з таго, што чалавек ніколі не хоча зрабіць сябе калекам. Нават калі прычынай надзвычайнага здарэння становіцца п'янства (а летась з 349 загінуўшых на вытворчасці 116 чалавек, альбо адна трэць былі на падпітку), павінна ўзнікнуць пытанне: як такое магло здарыцца і чаму на прадпрыемстве такія адносіны да працоўнай дысцыпліны?

Таму ўсе спробы абвінаваціць у няшчасных выпадках толькі пацярпеўшых можна разглядаць не інакш, як спробы схавацца ад праблемы. Бо зараз відавочна: шмат якія здарэнні можна прадухіліць.

Сяргей ГРЫБ.

Панядзелак, 16 верасня

Беларускае тэлебачанне

15.00 Навіны.
15.10 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.35 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 5-ы клас. «У свеце казкі».
16.00 Студыя «Акно». «Тэлешоу». Гумарыстычная праграма; жылі-былі... Перадача 3-я.
16.35 У палоне часу. «Атамныя салдаты». Тэленарыс.
17.05 На добры лад. Перадача з Віцебска.
17.20 «Кірайскія майстры». Дак. фільм.
17.30 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Рызыка-версія». Госць праграмы — гурт «Фрэстайл» (г. Кіеў).
17.50 Музычны антракт.
18.00 Фінансавы час.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.50 Беларускі дом. Да 50-годдзя паэта Сяргея Законнікава.
20.25 Актуальнае інтэрв'ю. Прымае ўдзел начальнік упраўлення Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь С. М. Дземяшкевіч.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартыўны тэлекур'ер.
22.05 Фільматэка. Мікалай Рыбнікаў і Зоя Фёдарава ў маст. фільме «Дзяўчына без адрасу».
23.30 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Лакаматыў-96» (Віцебск) — МВКЦ (Мазыр). 2-гі тайм. Перадача з Віцебска.
0.20 Навіны.

ГРТ

14.00 Навіны.
14.20 Прэм'ера «Горад сабак». Мультсерыял.
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорная гадзіна.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Джэм.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра». Серыял.
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 Прэс-клуб.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Фантастычны дэтэктыў «Багз — электронныя жучкі». «Забойства на вяселлі».
21.45 «Да і пасля...»
22.30 Кубак свету «Майстар-ралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
22.45 Навіны.
22.55 Фільм Аляксандра Сакурава «Журботнае бяздушша».

Расія

16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
16.20 Блак-нот. Музычна-інфармацыйная праграма.
16.35 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.05 Залежыць ад цябе.
17.20 Тэлечасопіс «Ахова працы».
17.30 L-клуб.
18.15 Момант ісціны.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Дзённік Кубка свету па хакею.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «На вастрыі нажа». Шматсерыйны маст. фільм (Вялікабрытанія).
22.00 Тэлескоп.
22.30 Халаднаваты свет.
23.20 Тавары — поштай.
23.30 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.40 «Не спі і глядзі». Начная музычна-забаўляльная праграма.

Санкт-Пецярбург

13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.30 Парады садаводам.
13.40, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
13.55, 16.00, 18.55, 22.10, 23.05 Інфарм ТБ.
14.10 «Першае каханне». Серыял.
14.55 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 9-я серыя.
16.10 Міжнародны агляд.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
17.00 Стыль жыцця.
17.05 «Солцы». Серыял. 7-я серыя.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Міжнародны тэатральны фестываль імя А. П. Чэхава. Перадача 1-я.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 9-я серыя.
22.20 Гістарычныя расследаванні. Пацыент Брэжнеў.

НТБ

6.00 Анонс тыдня.
6.10 Серыял для жаваранкаў. «Мафія-1».
6.50 Маст. фільм «Замкнутае кола» (ЗША).
8.25 «Чалавек у масцы».
9.00, 13.00 Сёння.
9.20 Дак. фільм «Успомніце тыя гады. 1971» (Вялікабрытанія).
10.15 Лепшыя цыркі свету.
11.15 Маст. фільм «Логава белага чарвяка» (Вялікабрытанія).
12.50 Рускі альбом.
13.20 «Доктар «Вугал».
13.30 Вынікі.

Расійскія універсітэты

14.55 Астралогія кахання.
15.30 Урокі Феміды. Тэлеконкурс.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм А. Габрыловіча.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода. Барацьба за жыццё».
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Маст. фільм Дзіна Рызі «Прашу не хваляваццa».
20.40 Рускі альбом.
21.35 Фестываль міні-серыялаў. «Анасіс» (ЗША). 3-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная алімпіяда.
23.25 Тэніс у поўнач.

Аўторак, 17 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Абібок.
8.45 Актуальнае інтэрв'ю.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 5-ы клас. «У свеце казкі».
9.25 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
10.25 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Як Алдар Касэ перахітрыў тыгра», «Алдар Касэ і бай», «Алдар Касэ, мядзведзь і заяц». Мультфільмы.
16.05 Тэлебачанне — школе. Чалавек і свет. 1-ы клас. «Дзівосны свет жывой прыроды».
16.25 Усё пра ўсё. Інфармацыйна-пазнавальная праграма для дзяцей.
16.50 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Двухбаковы рух дабрачыннасці.
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Пра чорнага собаля». Дак. фільм.
18.15 «Будзьце здаровы».
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Хроніка жніва-96.
22.15 «Зоркі на экране. Алег Барысаў і Лідзія Федасеева-Шукшына ў маст. фільме «Па галоўнай вуліцы з аркестрам».
23.45 Бенефіс Алены Казанцавай.
0.25 Навіны.

ГРТ

11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
11.55 «Рэкет». 1-я серыя.
12.55 «Мікалай Рыбнікаў. Каб памяталі...» Аўтарская праграма Л. Філатава.
13.35 «Дракон». Мультфільм.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак». Мультсерыял.
14.45 Квар'етэ «Вясёлая кампанія».
14.55 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэйшым.
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 Тэма.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Мікалай Рыбнікаў у фільме «Вышыня».
22.25 Кубак свету «Майстар-ралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
22.40 Навіны.
22.50 «Каханне, падобнае на сон». Спявае Ала Пугачова.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.45 Рэтра-шлягер.
8.10 Дарагая рэдакцыя...
8.40 «Залатое кураня». Маст. фільм.
9.50. Мультфільм.
16.20 Блак-нот. Музычна-інфармацыйная праграма.
16.30 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.25 Пецярбургскія сезоны.
17.55 Надзвычайны канал.
18.25 Лідэр-прагноз.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Джэнтльмен-шоу.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Мужчына і жанчына.
21.45 Ціхі дом. «Венецыя-96».
22.25 Эх, дарогі!
23.20 Тавары—поштай.
23.30 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.40 «Хто на што здатны». Конкурсная праграма.
23.55 Гарачая дзесятка.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.10, 23.35 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.30 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 10-я серыя.
15.15 Спявае Сяргей Захараў.
16.10 Тата, мама і я — спартыўная сям'я.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
17.00 Стыль жыцця.
17.05 Дзіцячае ТБ. «Там, дзе жыве Павуціныч». «Студыя» «Уяві».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Формула згоды.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 10-я серыя.
22.25 «Каментарый да прашэння аб памілаванні». Маст. фільм (Расія). 1-я серыя.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Мафія-1». Серыял. Заключная серыя.
7.10 Маст. фільм «Мужчыны».
8.45 Рускі альбом. Група «Свінцовы туман».
9.20 Маст. фільм «Цудоўныя гады» (ЗША).
9.45 Дак. фільм «Успомнім тыя гады. 1972».
10.35 Маст. фільм «Прашу не хваляваццa».
12.10 Фестываль міні-серыялаў. «Анасіс» (ЗША). 3-я серыя.

Расійскія універсітэты

14.40 «Сапраўднае і бачнае». Дак. фільм.
15.00 Маленькі канцэрт П. І. Чайкоўскага. Духоўная музыка.
15.15 Ю. М. Лотман. Гутаркі аб рускай культуры. Перадача 3-я.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм А. Габрыловіча.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за выжыванне».
17.30 Жаночыя гісторыі. «Міс Роз Уайт» (ЗША).
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Жан Рашфор, Даніэль Дар'е і Ані Жырардо ў фільме Філіпа дэ Брока «Гуляка» (Францыя).
20.45 «Доктар Вугал».
21.35 Фестываль міні-серыялаў. «Анасіс». Заключная серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Вялікі рынг.
23.55 Меламанія. «Рэй Чарльз».

Серада, 18 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 «Я песні аддаў усё спаўна». Музычны фільм, прысвечаны творчасці І. В. Дунаеўскага.
9.00 Тэлебачанне — школе. Чалавек і свет. 1-ы клас. «Дзівосны свет жывой прыроды».
9.20 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
10.20 Відзьма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Добры дзень, цётка Ліса», «На рынгу», «Казка пра старое Рэха», «Паходня і балерына». Мультфільмы.
16.15 Канцэртны сезон. Сімфанічны аркестр Беларускай оперы.
17.15 Крэда. Праблемы лясной гаспадаркі Беларусі.
17.35 Музычны антракт.
17.45 Творцы. «Асветнік Віктар Жак». Тэленарыс.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
20.35 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Аўта-парк.
22.15 Ірына Мураўёва ў тэлевізійным маст. фільме «Артыстка з Грыбава». 1-я серыя.
23.25 Супергол.
24.00 Навіны.
0.15 Каралеўскае паляванне.

ГРТ

11.00 Навіны
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці», «Медыцынскі агляд».
11.55 «Рэкет». 2-я серыя.
13.00 «Вадзім Спірыдонаў. Каб памяталі...» Аўтарская праграма Л. Філатава.
13.40 «На дачы». Мультфільм.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.45 Кактус і К.
14.55 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 «Тэт-а-тэт».
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Парыжскія тайны Эльдара Разанава». Клаўдзія Кардынале.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Клаўдзія Кардынале ў фільме «Чырвоная палатка».
23.25 Кубак свету «Майстар-ралі-96».
23.40 Навіны.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У свеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.30 Дарагая рэдакцыя...
8.55 «Санта-Барбара».
9.50 Тавары — поштай.
10.20-11.15 «Санта-Барбара».
16.20 Блак-нот. Музычна-інфармацыйная праграма.
16.30 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.25 Даміно Міхаіла Баярскага.
17.55 Суайчыннікі.
18.25 Губернскія выбары-96.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Гарадок. Музычна-забаўляльная праграма.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 Е. Германава і Э.Раманаў у фільме «Ніягара».
22.45 Рэк-тайм.
23.20 Тавары — поштай.
23.30 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.40 «Хто на што здатны». Конкурсная праграма.
23.55 «Не спі і глядзі». Начная музычна-забаўляльная праграма.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.20, 23.35 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.30 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 11-я серыя.
15.25 Тэлекампакт.
16.10 Асабістая справа.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
17.00 Стыль жыцця.
17.05 «Солцы». Серыял. 8-я серыя.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Аркестр «Класіка» ў Амерыцы.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 11-я серыя.
22.35 «Каментарый да прашэння аб памілаванні». Маст. фільм. 2-я серыя.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Мафія-2». Серыял (Італія). 1-я серыя.
7.10 Маст. фільм «Пінг-Понг» (Вялікабрытанія).
8.45 Рускі альбом.
9.20 Маст. фільм «Цудоўныя гады».
9.40 Дак. фільм «Успомніце тыя гады. 1973».
10.30 Маст. фільм «Гуляка».
12.10 Фестываль міні-серыялаў. «Анасіс». Заключная серыя.

Расійскія універсітэты

14.00 Нямецкая мова.
14.30 Спяваю для вас. Ірына Салтыкова.
14.40 Жыццё дзеля ўзнагароды.
15.10 «Маскоўскі крэмль. Дзевяць стагоддзяў». Дак. фільм. «Сэрца Расіі».
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм А. Габрыловіча.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
17.30 Жаночыя гісторыі. «Яе першы мужчына».
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Одры Хепбер у фільме «І злодзеі кахаюць» (ЗША).
20.35 Рускі альбом.
21.35 Фестываль міні-серыялаў. «Здзелка Райнмана». (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Такое спартыўнае жыццё.
23.55 Кафэ «Абломаў».

Чацвер, 19 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 «Падзеі культурнага жыцця». Дак. фільм.
8.55 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
9.55 Каралеўскае паляванне.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.45 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 10-ы клас. «Маё сэрца поўнае любасці» (У. Жылка і яго творчасць).
16.15 Радавод. Народныя спявачкі вёскі Левашы Рэчыцкага раёна.
16.45 Кантрасты. Прававая праграма.
17.15 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.45 Музычны антракт.
17.55 «Ты даруй мне, каханая...» Тэленарыс.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Артыстка з Грыбава». Тэлевізійны маст. фільм. 2-я серыя.
23.15 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Оскар». Тэлегульня.
23.45 «Крок». Праграма для моладзі.
0.15 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.00 «Парыжскія тайны Эльдара Разанава». Клаўдзія Кардынале.
9.40 «Клуб падарожнікаў» (з сурдаперакладам).
10.25 «Казка пра казку». Мультфільм.
10.40 Смак.
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Пад дахам свету».
11.55 «Рэкет» 3-я серыя.
12.50 «Нетаропка і падрабязна...» Сустрэча з Леанідам Філатавым.
13.30 «Айбаліт і Бармалей», «Таёжная казка». Мультфільмы.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.45 Лего-го!
15.10 Цін-тонік.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Рок-урок.
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.05 Гадзіна пік.
18.30 «Грай, гармонік любы!»
19.00 «Сам-насам».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Захват пасольства ў баевіку «Хто рызыкуе — перамагае».
23.00 Кубак свету «Майстар-ралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
23.15 Навіны.
23.25 «Абоз». Шоу Івана Дзямідава.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У свеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.30 Дарагая рэдакцыя...
8.55 «Санта-Барбара».
9.50 Тавары — поштай.
10.20-11.30 Н. Гундарава і К. Райкін у фільме «Труфальдзіна з Бергама». 1-я серыя.
16.20 Блак-нот. Музычна-інфармацыйная праграма.
16.30 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Экспа-веснік.
17.30 Ваша права.
18.00 Новае пятае кола.
18.40 «Цёмная» для В. Зоркіна.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.25 Лато-мільён.
20.40 Раз у тыдзень.
21.10 Надвор'е на заўтра.
21.15 Фантастычны свет. «Месяц-44». Маст. фільм (ЗША).
23.20 Тавары — поштай.
23.30 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.40 «Хто на што здатны». Конкурсная праграма.
23.55 Гукавая дарожка.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.15, 23.50 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу— сёння.
13.30 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 12-я серыя.
15.20 II Міжнародны тэатральны фестываль імя А. П. Чэхава. Перадача 1-я.
15.45 «Гліняная казка». Мультфільм.
16.10 Парадоксы гісторыі. «Па слядах тайнай арганізацыі».
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
17.00 Стыль жыцця.
17.05 Дзіцячае ТБ: «Дзецям пра зверанят».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Асабістая справа.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Жыццё Кліма Самгіна». Серыял. 12-я серыя.
22.30 Канцэрт для Антаніны Шуранавай.
23.10 «Тэлекампакт». Музычнае шоу.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Мафія-2». Серыял (Італія). 2-я серыя.
7.10 «Кашалёк ці жыццё». Маст. фільм (Германія).
9.20 Маст. фільм «Цудоўныя гады».
9.45. Дак фільм «Успомнім тыя гады. 1974».
10.40 «І злодзеі кахаюць» (ЗША).
12.10 Фестываль міні-серыялаў. «Здзелка Райнмана». (ЗША).

Расійскія універсітэты

14.40 «Абстракцыя ў фарбах». Дак. фільм.
15.00 Маленькі канцэрт С. В. Рахманінава. Духоўная музыка.
15.20 Ю. М. Лотман. Гутаркі аб рускай культуры. Перадача 4-я.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм А. Габрыловіча. Частка 4-я
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
15.30 Жаночыя гісторыі. «Яе першы мужчына» (Францыя). 2-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Джон Карпентэр. Маст. фільм «Хто сочыць за мной» (ЗША).
20.40 «Доктар Вугал».
21.35 «Здзелка Райнмана». Міні-серыял. (ЗША). 2-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Маст. фільм «Новая хваля» (Францыя—Швейцарыя).

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

У ЧАЧНІ ЎВЕДЗЕНЫ НОВЫ КРЫМІНАЛЬНЫ КОДЭКС

З учарашняга дня ўказам Зелімхана Яндарбіева на тэрыторыі Чачні ўведзены новы Крымінальны кодэкс, а адпаведныя расійскія заканадаўчыя акты страчваюць сілу. Падчас сваёй сустрэчы з прадстаўніком місіі АБСЕ ў рэспубліцы Гульдзіманам Яндарбіеў падкрэсліў гатоўнасць чачэнскага боку прытрымлівацца мірных дамоўленасцей і ў бліжэйшы час рэалізаваць планы фарміравання кааліцыйнага ўрада.

НА ЧАС АПЕРАЦЫІ ЕЛЬЦЫН ПЕРАДАСЦЬ КАНТРОЛЬ ЗА «ЯДЗЕРНАЙ КНОПКАЙ»

Як заявіў прэс-сакратар прэзідэнта Расіі Ястржэмбскі, кантроль за «ядзернай кнопкай», магчыма, будзе перададзены Ельцыным на кароткі час у сувязі з аперацыяй. Прычым, па словах прэс-сакратара, расійская і міжнародная грамадскасць будуць праінфармаваны пра гэта. Учора Барыс Ельцын сустрэўся ў Маскве са сваімі ўрачамі.

ІРАК РАСЦЭНЬВАЕ ДЗЕЯННІ ЗША ЯК АГРЭСІЮ

Злучаныя Штаты ўчора пачалі актыўную падрыхтоўку да ўдару ў адказ па ваенных аб'ектах Ірака пасля таго, як у сераду іракскія сістэмы проціпаветранай абароны выпусцілі ракеты па ваенных самалётах ЗША, якія патрулявалі паўночныя раёны краіны. Амерыканскія самалёты не атрымалі пашкоджанняў, аднак міністр абароны ЗША Пэры ахарактарызаваў дзеянні Ірака як правакацыйныя. Прэзідэнт Клінтан папярэдзіў Багдад, што ЗША маюць намер абараніць лётчыкаў, якія патрулююць зону бяспекі. У сераду іракскія ваенныя самалёты і верталёты ненадоўга ўварваліся ў забароненую зону ў Паўднёвым Іраку.

Паводле паведамленняў радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі».

АЎХІМОВІЧ Мікалай Яфрэмавіч

12 верасня 1996 г. на 89-м годзе жыцця памёр выдатны дзяржаўны дзеяч нашай рэспублікі Аўхімовіч Мікалай Яфрэмавіч.

Аўхімовіч Мікалай Яфрэмавіч нарадзіўся ў 1907 годзе ў г. Барысаве. Працоўную дзейнасць пачаў у 1920 годзе — працаваў па найму ў сялян, потым памочнікам шафёра і рабочым на лесапільным заводзе, з 1926 па 1930 год — сакратаром Лепельскага райкома камсамола, сакратаром і старшынёй Лепельскага райвыканкома Віцебскай вобласці. У 1933 годзе пасля заканчэння КамВНУ быў накіраваны на палітработу ў МТС Капыльскага раёна. З 1938 па 1940 год працаваў сакратаром Капыльскага райкома партыі Мінскай вобласці, сакратаром Аўгустоўскага райкома партыі Беластоцкай вобласці.

З 1940 па 1947 год Аўхімовіч М. Я. працаваў на пасадзе сакратара ЦК Кампартыі Беларусі па кадрах. У 1948 годзе скончыў Вышэйшую партыйную школу пры ЦК КПСС і да 1956 года працаваў першым сакратаром Гомельскага, потым Гродзенскага абкомаў партыі і другім сакратаром ЦК Кампартыі Беларусі.

З 1956 па 1959 год працаваў Старшынёй Савета Міністраў БССР, з 1959 па 1961 год — міністрам хлебапрадуктаў, а з мая 1961 па 1973 год — міністрам сацыяльнага забеспячэння БССР.

На займаемых пасадах Аўхімовіч М. Я. карыстаўся павагай супрацоўнікаў у калектывах, якія ён узначальваў, праявіў сябе граматным кіраўніком з вялікімі арганізатарскімі здольнасцямі, прымаў актыўны ўдзел у аднаўленні народнай гаспадаркі рэспублікі ў пасляваенныя гады.

За працоўныя і баявыя заслугі Аўхімовіч М. Я. узнагароджаны трыма ордэнамі Леніна, двума ордэнамі Айчыннай вайны, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, ордэнамі Чырвонага Сцяга, Кастрычніцкай рэвалюцыі, Знак Пашаны, медалямі.

Светлая памяць аб Мікалаю Яфрэмавічу назаўсёды захаваецца ў нашых сэрцах.

Лукашэнка А. Р., Чыгір М. М., Мясніковіч М. У., Аксёнаў А. Н., Кавалёў М. В., Кебіч В. Ф., Палякоў І. Я., Мікуліч У. А., Гаркун У. Г., Далгалёў В. Б., Кокараў В. І., Лінг С. С., Русакевіч У. В., Ярмошын У. В., Пётух П. П., Даргель В. Б., Лявонаў В. С., Капульцэвіч В. Л., Лівенцаў В. І. і група таварышаў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Сход прадстаўнікоў прамысловых прадпрыемстваў выказаўся за стварэнне пагаджальнай камісіі

На праведзеным рэспубліканскім сходзе прадстаўнікоў прамысловых прадпрыемстваў (зарэгістравана 356 чалавек са 120 заводаў і фабрык) было абмеркавана становішча ў розных галінах — сельгасмашынабудаванні, радыёэлектроніцы, прыборабудаванні і інш. Выступленні, якія прагучалі, сведчылі аб тым, што шмат прадпрыемстваў працуюць з няпоўнай загрузкай альбо ў рэжыме скарочанага працоўнага тыдня ці зусім часова спыняюцца. Так, паводле слоў прадстаўнікоў легпрома, галіна зараз адкінута ў сваім развіцці на ўзровень 1932 года, ды і заробкі тут амаль на чвэрць ніжэйшыя, чым у цэлым па прамысловасці. Не ў лепшым стане і машынабудаванне: амаль кожнае другое прадпрыемства з'яўляецца даўжніком. Запазычанасць па заработнай плаце ў прамысловасці па стану на канец жніўня склала больш як 300 мільярдаў рублёў — гэта пры тым, што заробкі па шэрагу прадпрыемстваў не перавышаюць 600 тысяч.

Таму прафсаюзы проста вымушаны былі звярнуцца з патрабаваннямі аб стварэнні належных умоў для стабільнай працы: забяспечыць у кастрычніку павышэнне зарплаты не менш чым на 25 працэнтаў і выплаціць даўгі працоўным да 20 лістапада. А таксама гучалі справядлівыя нараканні на адсутнасць заканадаўчага дакумента, які б надаў заработнай плаце статус першачарговага плацяжу.

Былі выказаны і адносіны да рэферэндуму. Сход падтрымаў заяву Федэрацыі прафсаюзаў аб неабходнасці стварэння пагаджальнай камісіі дзеля кампраміснага вырашэння крызісу ўлады. Калі процістаянне не будзе вычарпана, прафсаюзы могуць выступіць з байкотам рэферэндуму.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

СЁННЯ

ІМЯНІНЫ

Пр. Кіпрыяна, Генадзія.
К. Яна, Яўгеніі

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае надвор'е, на большай частцы тэрыторыі дажджы; у Брэсцкай вобласці месцамі дажджы моцныя. Тэмпература паветра ў Віцебску — 11—13, Гродне, Мінску, Магілёве — 12—14, Брэсце — 14—16, Гомелі — 15—17 градусаў.

У наступныя двое сутак часам пройдуць дажджы, месцамі дажджы моцныя. Тэмпература 14-га ўначы — 9—14, удзень — 10—15; 15-га ўначы — 5—10, удзень — 8—13 градусаў цяпла.

Усё пра Беларусь вядома, калі «Звязда» ў вашым доме!

Толькі для падпісчыкаў «Звязды»!

ПАВАЖАНЫЯ нашы чытачы-падпісчыкі, паверце, мы ведаем, як цяжка многім з вас выкраіць з сямейнага бюджэту 40.800 рублёў (а менавіта столькі каштуе падпіска на «Звязду» на IV квартал). Але вельмі не хацелася б у год падрыхтоўкі да 80-годдзя выхаду першага нумара газеты разлучацца з тымі, хто выпісвае «Звязду» шмат гадоў, і з тымі, хто палюбіў яе зусім нядаўна. Паверце, без вас нам будзе цяжэй рабіць нашу з вамі «Звязду» больш цікавай і карыснай. Разам мы будзем мацаваць нашу дзяржаву, рабіць жыццё заможным, дастойным працавітых людзей, якія жывуць на такой прыгожай беларускай зямлі.

Заставайцеся з намі. Выпісвайце «Звязду» на IV квартал бягучага года.

Вядома, што вы, нашы падпісчыкі, неабыякавыя да «Звязды», да ўсяго таго, што адбываецца ў Беларусі. Вы прынялі ў свой час актыўны ўдзел у конкурсе прыпевак, грунтоўна адказалі на вялікую анкету «Звязды», вынікі якой хутка будуць апублікаваны. Спадзяёмся, што вы адгукнецеся на чарговую ініцыятыву рэдакцыі.

Картка ўдзельніка (падпісчыка «Звязды») розыгрышу латарэі

Прозвішча, імя, імя па бацьку ______

Падпіска афармлена і аплачана ў ______ (аддзяленне сувязі)

Хатні адрас і тэлефон ______

ДЛЯ ВАС СЮРПРЫЗ!

Толькі падпісчыкі «Звязды» (на IV квартал ці на II паўгоддзе 1996 года) могуць стаць удзельнікамі своеасаблівай латарэі, а значыць, уладальнікамі тавараў народнага спажывання, якія, як вядома, многім цяжка, амаль немагчыма, набыць з-за іх дарагоўлі.

РАЗЫГРЫВАЮЦЦА:

гадзіннікі з эмблемай «Звязды», тэлевізары пераносныя, аўтамагнітолы, касметыка, свяцільнікі, фотаапараты, тэлефонныя апараты, радыёпрыёмнікі, наборы посуду, прасы, дывановыя вырабы, турыстычныя пуцёўкі, электрапомпы, веласіпеды і іншыя тавары для дома.

І самы галоўны наш прыз — ВЫСОКАЎДОЙНАЯ КАРОВА!
(крышку з гумарам, але гэта сур'ёзна)

Вы яшчэ не падпісаліся на "Звязду"?
Спяшайцеся на паштовае аддзяленне і выпісвайце «Звязду». Не пашкадуеце.
Вы можаце стаць уладальнікам каштоўнага прыза.

ЗВЯЗДА

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63850 (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА

Колькасць камплектаў

на 1996 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ | месца | літар

на газету 63850 (індэкс выдання)

ЗВЯЗДА

Кошт	падпіскі	______ руб.	Колькасць камплектаў
	пераадрасоўкі	______ руб.	

на 1996 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды ______ (паштовы індэкс) ______ (адрас)

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

Заставайцеся з намі!

• Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»! • Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»! •
Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»!
Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»!

Праграма тэлебачання на панядзелак, аўторак, сераду і чацвер змешчана на 3-й стар.

Пятніца, 20 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 «Свята натхнення». Фільм-канцэрт.
8.45 «Па шчупаковаму загаду». Мультфільм.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 10-ы клас. У. Жылка і яго творчасць.
9.30 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 «Пале адзіны ў свеце», «Дзявочыя ўзоры». Мультфільмы.
16.15 Творцы. Паэт Алесь Звонак.
16.45 ШАНС. Інфармацыйна-аналітычная праграма.
17.15 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». «Правінцыя». Талачынскі раён.
17.45 Музычны антракт.
17.55 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная праграма MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 Аляксандр Філіпенка ў маст. фільме «Уцякаючы жнівень».
23.25 «12, ці На ноч гледзячы».
23.45 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
0.15 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра». Серыял.
9.10 «Адзін на адзін».
9.50 Айчынныя легенды: Марк Бернес.
10.25 «Пакуль усе дома».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Ад пятніцы да пятніцы. Займальныя сюжэты з краін Садружнасці».
11.55 «Рэкет». 4-я і 5-я серыі.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.45 «Першыя крокі». Дзіцячая музычная праграма.
14.55 «Узыходжанне». Сустрэча з кампазітарам Соф'яй Губайдулінай.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 «Вішнёвы сад».
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 «Поле цудаў».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Вялікія сышчыкі: Каломба ў дэтэктыве «Забойства, туман і здані».
22.25 Погляд.
23.10 Кубак свету «Майстаралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
23.25 Навіны.
23.35 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Расіі—зборная Венгрыі.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
8.55 «Санта-Барбара».
9.50 Тавары — поштай.
10.20 Гандлёвы дом «Ле Монці».
10.25 Н. Гундарава і К. Райкін у фільме «Труфальдзіна з Бергама». 2-я серыя.
16.20 Блак-нот. Музычна-інфармацыйная праграма.
16.35 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.00 Імперыя гульняў. «Гладыятары».
17.50 Тэхнадром імя І. П. Кулібіна.
18.00 Вертыкаль.
18.30 Бясконцае падарожжа.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 «Стралок». Маст. фільм (ЗША).
23.20 Тавары — поштай.
23.30 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.45 Начное рандэву. Валерыя.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.20, 0.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне».
13.00 Тэрмін адказу—сёння.
13.30 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Жыццё Кліма Самгіна». 13-я серыя.
15.25 Аркестр «Класіка» ў Амерыцы.
16.10 Ток-шоу «Наўздагад». Д. Галашчокін.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
17.00 Стыль жыцця.
17.05 «Солці». Серыял. 9-я серыя.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 «Фільм пра Фіму».
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Жыццё Кліма Самгіна». 13-я серыя.
22.35 Як быць каханымі.
23.05 «Пан афарміцель» Маст. фільм (Расія).

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Мафія-2». Серыял. 3-я серыя.
7.05 «Марыо і мафія». Маст. фільм (ЗША).
8.40 Рускі альбом. Група «Серьга».
9.20 «Цудоўныя гады». Маст. фільм (ЗША).
9.45 «Успомнім тыя гады. 1975». Дак. фільм.
10.35 «Нехта сочыць за мной». Маст. фільм (ЗША).
12.10 «Здзелка Райнмана». Міні-серыял. 2-я серыя.

«Расійскія універсітэты»

14.40 «Сведчанне прыгажосцю». Дак. фільм.
15.10 Альфрэд Шнітке. «Паміж мінулым і будучым».
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм А. Габрыловіча. Частка 5-я.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 «Дзікая прырода: барацьба за жыццё». Дак. фільм.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Наша старое кіно «Сямёра смелых».
20.35 Доктар Вугал.
21.35 «Здзелка Райнмана». Міні-серыял (ЗША). 3-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Франка Брузаці. «Забыць Венецыю». Маст. фільм (Італія—Францыя).
1.10 Эратычныя шоу свету.

Субота, 21 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.35 Слова мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага Экзарха усяе Беларусі.
8.50 Здароўе. Прафілактыка віруснага гепатыту.
9.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
9.50 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
10.15 «Ералаш». Гумарыстычны часопіс.
10.35 «Прагулка ката Леапольда», «Кот Леапольд у сне і наяве», «Аўтамабіль ката Леапольда». Мультфільмы.
11.05 Творчае аб'яднанне «Тэлефільм». «Маятнік».
12.00 Свет прыроды і захапленняў.
12.45 А. Талстой. «Крах». Гісторыя стварэння першага спектакля Беларускага тэлебачання.
13.40 Калаж. Праграма для дзелавых людзей.
14.10 Еўрапейская дваццатка. Музычная праграма MTV.
14.55 «Сусвет». Навукова-папулярны тэлечасопіс.
15.45 «Запрашаем на вячоркі». Да 200-годдзя з дня нараджэння фалькларыста Яна Чачота.
16.20 «Атланта-96». Сустрэча з прэзідэнтам Нацыянальнага алімпійскага камітэта Беларусі У. Рыжанковым.
17.05 «Час аркестра». Музычная праграма з удзелам Дзяржаўнага канцэртнага аркестра Беларусі.
17.55 Галерэя. Мастак Андрэй Задорын. Аўтарская праграма Таццяны Ягоравай.
18.25 «Тайна вілы «Грэта». Маст. фільм.
20.05 Банка коміксаў.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Музычны антракт.
21.55 Катажына Фігура ў маст. фільме «Поезд у Галівуд» (Польшча).
23.30 Відзьма-нявідзьма.
0.30 Цёмны пакой. Цыганы.

ГРТ

7.00 «Ералаш».
7.20 Зіновій Герт у фільме «Фокуснік».
8.40 Хатняя бібліятэка.
9.00 Навіны.
9.15 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 «Вяртанне Трэццякоўкі». Фільм 2-і.
11.30 Пад знакам «пі».
12.00 Кінакамедыя «Чарамушкі». Музыка Дзмітрыя Шастаковіча.
13.30 «Акно ў Еўропу». Вядучы Д. Кісялёў.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Серыял «Вяртанне на востраў скарбаў». 3-я серыя.
15.15 У свеце жывёл.
15.55 Футбол. Чэмпіянат Расіі. «Зеніт» (Санкт-Пецярбург) «Ротар» (Валгаград). Трансляцыя з Санкт-Пецярбурга. У перапынку — Навіны.
17.55 «Залатая серыя». Год 1972-і. Нона Мардзюкова ў фільме «Рускае поле».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Ніколь Кідман у прыгодніцкім серыяле «В'етнам. Да запатрабавання».
21.40 Зіновій Герт у аўтарскай праграме Эльдара Разанава.
22.20 «Брэйн рынг».
23.05 Кубак свету «Майстаралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
23.25 Калекцыя Першага канала. Трылеры Хічкока: «Разарваная заслона».

Расія

7.45 «Маўглі». Мультфільм.
8.05 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Па вашых пісьмах.
8.55 «Палац Вялікага князя Уладзіміра Аляксандравіча». Дак. фільм.
9.15 Тавары — поштай.
9.30 Зіновій Герт у тэлеспектаклі «Адэскія апавяданні».
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Экспартлес.
10.30 Добрай раніцы.
10.55 Урача выклікалі?
11.25 Ананімныя субяседнікі.
11.50 «Віні Пух». Мультфільм.
12.00 «Паэт у Расіі — больш, чым паэт». Праграма Я. Еўтушэнкі.
12.25 Прасцей простага.
13.00, 19.00, 23.55 Весткі.
13.20 «Грахі». Тэлесерыял .
14.10 Нічога, акрамя...
14.25 Дэ-факта.
14.50 У свеце жывёл.
15.20 Свая гульня.
15.45 «К-2» прадстаўляе: Дж. Талкіен і талкіеністы ў праграме «Сюжэт».
16.40 Анатомія падзей.
17.05 Старая кватэра.
18.00 «Каралева Марго». 5-я серыя.
19.35 Суботні вечар з Нінай Ананіяшвілі.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Двайны партрэт.
22.00 Зроблена ў Галівудзе. «Невінаваты». Маст. фільм (ЗША).
0.10 Праграма «А».

Санкт-Пецярбург

9.10 Стыль жыцця.
9.25 Па рацэ плыве сякера.
9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.40 Непазнанае.
11.10 Ток-шоу «Наўздагад». А. Шаніна.
11.40 Страсці-мардасці.
12.10 «Бацькі і дзяды». Маст. фільм (Расія).
13.30 «Храбры Пак». Мультфільм.
14.10 Па ўсёй Расіі.
14.25 «Шчаслівы прынц». Мультфільм.
14.45 Тэатральная правінцыя?
15.10 Спартыўны агляд.
15.25 Парадоксы гісторыі. «Чаму я забіў?»
16.10 Анталогія кароткага апавядання.
16.35 «Казка за казкай».
17.05 Хіт-парад «Пахуліганім».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.20 «Каханне пад пытаннем». Маст. фільм (Францыя).
20.55 Свецкая хроніка.
21.10 Блеф-клуб.
21.50 Кругаварот.
22.05 Хакей. СКА—«Дынама» (Масква). 3-і перыяд.
22.45 «Парад парадаў» прадстаўляе Аляксандра Буйнова.

НТБ

6.00 Сёння.
6.20 «Цудоўныя гады». Маст. фільм.
6.45 «Мафія-2». 4-я серыя.
7.35 «Цемра засцілае зямлю». Маст. фільм.
10.10 «Успомнім тыя гады. 1976». Дак. фільм.
11.05 Наша старое кіно. «Сямёра смелых».
12.35 «Здзелка Райнмана».

«Расійскія універсітэты»

13.50 Навіны.
14.00 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Партугаліі. Кваліфікацыя.
15.05 Адзін дзень з Ю. Лужковым.
15.30 Крок з круга.
16.00 Навіны кіно.
16.20 «Шарман-шоу».

НТБ

17.00 «Горац». Мультсерыял.
17.30 Дог-шоу «Я і мой сабака».
18.00, 21.00 Сёння.
18.30 «Салодкая пастка: вярбоўка на жанчыне». Дак. фільм з серыяла «Шпіёны».
19.00 «Здзелка Райнмана». Міні-серыял. 4-я серыя.
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.35 Лаям Нісан у фільме Сэма Рэймі «Чалавек цемры».
23.15 Трэцяе вока.
24.00 Сусветная шахматная Алімпіяда.
0.05 Начны канал. «Плейбой».

Нядзеля, 22 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Тайна Карпацкага замка». Маст. фільм.
9.15 «Конан». Мультсерыял.
9.40 Лепшыя хіты MTV.
10.10 Вяршыня свету. Тэлегульня.
10.30 «Уся справа ў капелюшы». Забаўляльна-пазнавальная гульня-віктарына.
11.00 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
11.30 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма.
12.00 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
12.20 «Цыркі свету». Тэлевізійны шматсерыйны фільм. Маскоўскі цырк на лёдзе ў Мексіцы.
13.35 Студыя «Акно». «Тэлекшоу». Гумарыстычная праграма.
13.50 Мост.
14.15 Сяргей Макавецкі, Ірына Мятліцкая і Сяргей Газараў у праграме «Тэлевізійны Дом кіно».
15.00 «Вайна ў паветры». Дак. серыял (ЗША).
15.30 Вяршыня свету.
15.50 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
16.20 «Трыумф чалавечага духу». Сустрэча з удзельнікамі Паралімпійскіх гульняў у Атланце. Прамая трансляцыя.
17.10 Абібок.
17.40 Маст. фільм «Пад Паўночным ззяннем» («Масфільм»—Японія).
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.
20.55 Навіны-ТБ.
21.10 «Карамболь» з удзелам міністра прыватызацыі і інвестыцый А. Ю. Сазонавым.
21.45 «Сінема» прадстаўляе фільм Роберта Рэдфарда «І нясе воды рака» (ЗША).
23.55 Бархатны сезон. Музычна-забаўляльная праграма.
0.25 Тэніс. Чэмпіянат Беларусі.

ГРТ

7.00 «Ох ужо гэта Насця». Маст. фільм.
8.15 Мультфільмы нашага дзяцінства. «Царэўна-жаба».
9.00 Навіны.
9.15 «Бесталковыя нататкі» Д. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 «Служу Расіі!»
11.30 «Грай, гармонік любы!»
12.00 «Губернскія падрабязнасці».
12.30 «Падводная адысея каманды Кусто». «Тайны глыбінь». Серыял.
13.25 Смехапанарама. Вядучы Я. Петрасян.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Зоркі Вялікага ў Гасціным двары.
15.10 Клуб падарожнікаў.
15.55 Аднойчы.
16.05 Мультфеерверк: «Камп'ютэрныя войны», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.50 «Ералаш».
17.20 «Шчаслівы выпадак».
18.10 Песня-96.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадач.
19.40 КВЗ-96.
21.45 Футбольны агляд.
22.15 Кубак свету «Майстаралі-96». Парыж—Масква—Байканур—Улан-Батар.
22.30 Навіны.
22.40 Тэніс. Кубак Дэвіса. Зборная Расіі—зборная Венгрыі. Перадача з спорткомплекса «Алімпійскі».

Расія

8.05 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Пілігрым.
9.00 Вуснамі дзіцяці.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лата.
10.55 Прыз групы «Сава».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.25 Кніжная лаўка.
11.55 Футбол без межаў.
12.25 Прасцей простага.
13.00, 23.45 Весткі.
13.20 П. Барадзін у праграме «Шостае пачуццё».
13.45 Караоке па-руску.
14.10 Нічога, акрамя...
14.25 Жыццё маё — манеж. М. Запашны.
15.20 Д. Шастаковіч. Пісьмы да сябра.
16.05 Чароўны свет Дыснея. «Кранугы», «Аладзін».
17.00 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Партугаліі.
18.00 «Каралева Марго».
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е на заўтра.
20.00 Аншлаг і К°.
20.55 «К-2» прадстаўляе: праграма Івана Дыхавічнага «Хітрасць-22».
21.50 У Ксюшы.
22.20 Бібі Андэрсан у фільме Інгмара Бергмана «Персона».
24.00 Рэпарцёр.

Санкт-Пецярбург

9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
10.10 Авертайм.
10.35 «Вуліца ў Клайпедзе». Тэлефільм (Германія).
11.10 Старое танга. А. Пятроў.
11.40 Увесь гэты цырк.
12.10 «Ішоў сабака па раялі». Маст. фільм (Расія).
13.15 Сямейная хроніка. VI Міжнародны кінафестываль «Пасланне да чалавека».
13.45 «Хлопчык і воблака». Мультфільм.
14.10 Яшчэ адна Расія.
15.10 Прэм'ера. Фільм-балет «Уваскрэсенне». «На біс». Зураб Саткілава.
16.10 Спартыўная праграма.
16.35 Дзіцячае ТБ. «Залаты ключ», «Кідайка».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Скарбы Пецярбурга. «Пётр Вялікі і Галандыя».
19.25 «Злодзеі ў законе». Маст. фільм (Расія).
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.25 «Паглядзім». Анонс праграм.
22.40 «Дом кіно». Сяргей Курохін. Штрыхі да партрэта сябра.

НТБ

6.00 «Цудоўныя гады». Маст. фільм.
6.25 «Мафія-2». Серыял. 5-я серыя.
7.15 «Разалі ідзе за пакупкамі». Маст. фільм (Германія).
8.45 «Успомнім тыя гады. 1977». Дак. фільм.
9.40 «Здзелка Райнмана». Міні-серыял. 4-я серыя.
10.25 «Салодкая пастка: вярбоўка на жанчыне». Дак. фільм з серыяла «Шпіёны».
10.45 «Чалавек цемры». Маст. фільм (ЗША).
12.20 Надоечы.
13.00 Лялькі.

«Расійскія універсітэты»

13.50 «Прыгоды Бураціна».
14.55 «Гутаркі ў майстэрні». Дак. фільм пра мастака В. Левенталя.
15.55 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Партугаліі.

НТБ

17.00 «Горац». Мультсерыял.
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 Сёння.
18.30 Праграма У. Познера «Чалавек у масцы».
19.10 «Знікшыя цывілізацыі». Фільм 3-і «Егіпет» (ЗША).
20.00 Вынікі.
21.10 Прэмія «Оскар». Жэрар Дэпардзье ў фільме «Сірано дэ Бержэрак» (Францыя).
23.45 Лепшыя шоу і вар'етэ свету. Начны клуб «Альказар».

Ад шчырага сэрца віншуем Леакадзію Кандратаўну - БАРАНОЎСКУЮ з юбілеем. Жадаем здароўя, няспыннай бадзёрасці і доўгіх шчаслівых гадоў жыцця.
Звяздоўцы.

Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»! • Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»!

Увага: латарэя «Звязды», Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і РА «Белпошта»!

Заставайцеся з намі, сябры!

ПАДПІСКА ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Нагадваем вам, што *ТОЛЬКІ ДА 20 ВЕРАСНЯ* працягваецца падпіска на IV квартал.

Падпісная цана «Звязды» на 1 месяц складае 13.600 рублёў, на 3 месяцы — 40.800 рублёў.

Памятайце: «Звязда» — гэта самая свежая і самая патрэбная інфармацыя.

ЛАТАРЭЯ!

220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты **ЗВЯЗДА**

Да ўвагі работнікаў пошты!
Дастаўка спецыяльнай паштоўкі «Звязды» аплачана па дамоўленнасці з РА «Белпошта».

Генеральны дырэктар РА «Белпошта»
Г. Я. ІГНАТОВІЧ

УВАГА: прызы будуць уручацца толькі тым, хто мае аплачаны падпісны абанемент на IV квартал 1996 года або на другое паўгоддзе 1996 года ў цэлым, і толькі па запрашэнню рэдакцыі.

Выпісвайце! Чытайце!
Удзельнічайце! Выйгравайце!
Тэл./факс (0172) 268-28-77.

Калі вы падпісаліся на «Звязду», запоўніце картку ўдзельніка розыгрышу латарэі.

Выражце спецыяльную паштоўку «Звязды» (па пункцірнай лініі) і адпраўце яе на адрас рэдакцыі газеты да 25 верасня (уключна).

Паштоўкам падпісчыкаў, якія ўдзельнічаюць у розыгрышы, будуць прысвоены парадкавыя нумары.

Розыгрыш будзе праводзіцца 30 верасня па лататроне з удзелам прадстаўнікоў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, РА «Мінская пошта», а таксама назіральнага савета, які будзе створаны з падпісчыкаў «Звязды».

Імёны ўладальнікаў будуць апублікаваны на старонках газеты 1 кастрычніка.

Заставайцеся з намі!

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ***ФАКС:*** *32-04-52, 68-28-77.*

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 91.852. Індэкс 63850.
Зак. № 6079.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12